

Republika e Kosovës
Republika Kosova - Republic of Kosovo

ZYRA E RREGULLATORIT PËR ENERGJI
REGULATORNI URED ZA ENERGIJU
ENERGY REGULATORY OFFICE

Raport Konsultativ

Koncept Dokumenti për Mekanizmin Mbështetës të Energjisë së Ripërtërishme

DEKLARATË

Ky Raport Konsultativ është përgatitur me qëllim të konsultimit të palëve të interesit. Raporti nuk paraqet Vendim të ZRRE-së dhe nuk duhet të konsiderohet si i tillë.

18 gusht 2025

Përmbajtja

Përmbledhje ekzekutive	5
1 Hyrje	7
2 Përmbledhje e procesit	7
2.1 Dokumentet relevante	8
3 Përshkrimi i Fondit aktual të Energjisë së Ripërtërishme	9
4 Baza ligjore për Mekanizmin Mbështetës të Energjisë së Ripërtërishme	10
4.1 Baza Ligjore	10
4.2 OER si funksion i Operatorit të Tregut	11
4.3 Përgjegjësitë e OER	11
4.4 Mbikëqyrja rregullatore dhe të drejtat e auditimit	13
4.5 Mbledhja dhe mirëmbajtja e të dhënave të regjistrit publik online	13
4.6 Llogaritë e ndara të Operatorit të Energjisë së Ripërtërishme	14
5 Fondi Mbështetës i Energjisë së Ripërtërishme dhe Obligimi i Energjisë së Ripërtërishme	14
5.1 Fondi Mbështetës i Energjisë së Ripërtërishme	14
5.2 Formula e Fondit Mbështetës së Energjisë së Ripërtërishme (Fondi BRE)	26
5.3 Llogaritja e Obligimit të Energjisë së Ripërtërishme	28
5.4 Procedurat dhe e përcaktimit dhe rishikimit të tarifës së OER	30
6 Përvojat ndërkombëtare	31
6.1 Austri – Subjekti i Menaxhimit për Mbështetje të Energjisë së Ripërtërishme	31
6.2 Itali – Subjektet e menaxhimit (GSE/CSEA)	40

Tabela e shkurtesave

ALPEX	Bursa Shqiptare e Energjisë Elektrike
BDTA	Lejesa për Boxhin e Keq
CfD	Kontratë për Diferencë
CfD	Kontratë për Premium
DSO	Operator i Sistemit të Shpërndarjes
EBRD	Banka Evropiane për Rindërtim dhe Zhvillim
ERO	Zyra e Rregullatorit për Energji
FIP	Feed-in Premium
FIT	Feed-in Tarifë
GO	Garanci e Origjinës
GSE	<i>Gestore dei Servizi Energetici</i>
HUDX	Bursa Hungareze e Energjisë Derivative
KOSTT	Operatori i Transmisionit, Sistemit dhe Tregut të Kosovës
MO	Operatori i Tregut
OER	Operatori i Energjisë së Ripërtërishme
OS	Operatori i Sistemit
PPA	Marrëveshje e Blerjes së Energjisë
RE	Energjia e Ripërtërishme
RES	Burimi i Energjisë së Ripërtërishme
RESF	Fondi i Mbështetjes për Energjinë e Ripërtërishme
RSME	Mekanizmi i Menaxhimit të Mbështetjes për Energjinë e Ripërtërishme
TSO	Operatori i Sistemit të Transmisionit

Përmbledhje ekzekutive

Ky Koncept Dokument i përgatitur nga Zyra e Rregullatorit për Energji (ZRRE) dhe konsulentët e financuar nga Banka Evropiane për Rindërtim dhe Zhvillim (BERZH), përshkruan parimet udhëzuese për hartimin e Rregullës për Mekanizmin Mbështetës të Energjisë së Ripërtërishme, dhe është bazë për marrjen e reagimeve të palëve të interesit. Komentet e marra gjatë konsultimit publik do të përdoren për hartimin e Rregullës.

Dokumenti propozon funksionet kryesore të Operatorit për Energji të Ripërtërishme (OER), dhe mënyrën me të cilën financohet nga Fondi Mbështetës i Energjisë së Ripërtërishme (Fondi BRE) përmes Obligimit të mandatuar ligjërisht për Energjinë e Ripërtërishme (Obligimi ER). Në përputhje me vendimin e Qeverisë së Kosovës, KOSTT, Operatori i Sistemit të Transmisionit dhe Tregut, është caktuar të realizojë funksionet e OER-së nën licencën e saj të Operatorit të Tregut, duke menaxhuar Fondin BRE dhe duke shërbyer si pala tjetër për prodhuesit e energjisë së ripërtërishme.

Dokumenti identifikon përgjegjësitë e OER si palë homologe për gjeneratorët e pranuar në skemën mbështetëse dhe kontratat e trashëguara të MBE-ve. Fondi BRE i operuar nga OER duhet të sigurojë stabilitet financiar, bankueshmëri të projekteve dhe transparencë, me kostot e rikuperuara përmes Obligimit ER. Këto kosto përfshijnë pagesat për tarifa nxitëse (Feed-in), Kontrata për Diferencë (CfD), Kontrata për Premium (CfP), kompensime për vetë-konsumatorë, balancim dhe shpenzime administrative. Të ardhurat nga shitjet e energjisë elektrike dhe GO, së bashku me grantet ose donacionet, zbriten nga baza e kostove të fondit në përputhje me Ligjin për Promovimin e Përdorimit të Burimeve të Ripërtërishme të Energjisë.

Koncept Dokumenti propozon që mbështetja për Vetë-konsumatorët e Energjisë së Ripërtërishme (Prosumatorët) të kanalizohet përmes Operatorit të Energjisë së Ripërtërishme. Që nga viti 2017, ZRRE ka promovuar vetë-konsumin përmes skemave të matjes neto dhe faturimit neto, duke siguruar që vetë-konsumatorët të kompensohen për energjinë e tepërt. Megjithatë, liberalizimi i tregut në vitin 2025 ka kufizuar qasjen në Furnizuesin e Shërbimit Universal, duke i shtyrë disa vetë-konsumatorët të kontraktojnë me furnizues alternativë që mund të ofrojnë kushte të pafavorshme dhe mund të shtrembërojnë tregun. Për ta adresuar këtë, ZRRE-ja është duke shqyrtuar një mekanizëm ku kompensohen vetë-konsumatorët e mbështetur përmes furnizuesit të tyre, duke i kompensuar ata për energjinë e injektuar përmes Fondit BRE dhe duke ruajtur të drejtën e tyre për të negociuar kushtet e furnizimit në mënyrë të pavarur.

OER duhet të jetë në gjendje të ruajë likuiditetin dhe aftësinë paguese në mënyrë të vazhdueshme për të përballuar ndryshimet sezonale midis të ardhurave dhe shpenzimeve, të cilat mund të rezultojnë nga ndryshimet në prodhim dhe nga paqëndrueshmëria e tregut të energjisë elektrike. Këto ndryshime sezonale mund të ulin të ardhurat ose të rrisin pagesat në mënyrë të papritur, gjë që mund të rrezikojë krijimin e borxheve të prapambetura. Menaxhimi i likuiditetit është kritik për ruajtjen e besueshmërisë së OER si një blerës i besueshëm, dhe

Koncept Dokumenti paraqet opsione të ndryshme për adresimin e kufizimeve të likuiditetit, së bashku me një analizë të nevojave të mundshme për likuiditet.

Dokumenti gjithashtu paraqet procedurën dhe afatin kohor sipas të cilit ZRRE-ja llogarit Obligimin për Energjinë e Ripërtërishme, duke e përafruar atë me procesin e rregullt të rishikimit dhe rregullimit të tarifave, dhe procedurën për kryerjen e rishikimeve të jashtëzakonshme, në rast të ndryshimeve të paparashikuara që ndikojnë materialisht në Fondin për Mbështetjen e Energjisë së Ripërtërishme. Së fundi, dokumenti paraqet raste studimore të vendeve që aplikojnë korniza të ngjashme mbështetëse, duke siguruar që koncepti i propozuar të përputhet me shembujt e praktikave më të mira ndërkombëtare.

1 Hyrje

Zyra e Rregullatorit të Energjisë (ZRRE) aktualisht është duke zhvilluar një metodologji për funksionalizimin e Fondit Mbështetës të Energjisë së Ripërtërishme (Fondi BRE). Menaxhuar nga Operatori i Energjisë së Ripërtërishme (OER), Fondi BRE ofron një mekanizëm transparent dhe të strukturuar për ofrimin e mbështetjes financiare për të stimuluar investimet në kapacitetet e energjisë së ripërtërishme, në përputhje me caqet e Kosovës për energjinë e ripërtërishme. Fondi BRE financohet përmes Obligimit të Energjisë së Ripërtërishme (Obligimi ER), i cili vendoset tek konsumatorët fundorë në përputhje me Ligjin (Nr. 08/L-258) për Promovimin e Përdorimit të Burimeve të Ripërtërishme të Energjisë (Ligji për BRE). Fondi BRE, OER dhe Obligimi ER, për qëllime të këtij dokumenti dhe përveç nëse specifikohet ndryshe, bashkërisht quhen Mekanizmi i Mbështetjes së Energjisë së Ripërtërishme.

Ky Koncept Dokument përshkruan parimet udhëzuese për zhvillimin e Rregullës për Mekanizmin e Mbështetjes së Energjisë së Ripërtërishme dhe është përgatitur nga ZRRE-ja dhe konsulentët e financuar nga Banka Evropiane për Rindërtim dhe Zhvillim (BERZH) si bazë për marrjen e reagimeve të palëve të interesit. Komentet e pranuar gjatë konsultimit publik do të përdoren për hartimin e Rregullës, e cila do të zhvillohet pas një shqyrtimi të plotë të komenteve të palëve të interesit.

Dokumenti është i strukturuar si më poshtë:

- Kapitulli 2 prezanton një pasqyrë të procesit të hartimit të Rregullës për Mekanizmin e Mbështetjes së Energjisë së Ripërtërishme;
- Kapitulli 3 përshkruan Fondin aktual të Energjisë së Ripërtërishme (Fondi BRE);
- Kapitulli 4 përshkruan bazën ligjore për OER, Fondin BRE dhe Obligimin e ER-së;
- Kapitulli 5 propozon strukturën e Fondit të BRE dhe llogaritjen e Obligimit ER; dhe,
- Kapitulli 6 paraqet raste studimore nga dy vende të shqyrtuara gjatë përgatitjes së Koncept Dokumentit

2 Përmbledhje e procesit

ZRRE-ja i kushton rëndësi konsultimit publik si një komponent themelor i zhvillimit të politikave rregullatore. Hartimi i Rregullit për Mekanizmin e Mbështetjes së Energjisë së Ripërtërishme do të përfshijë dy faza të konsultimit publik: (i) një konsultim fillestar të fokusuar në kornizën konceptuale të mekanizmit mbështetës, duke përfshirë fushëveprimin, përgjegjësitë dhe strukturën e financimit të tij; dhe (ii) një konsultim të mëvonshëm mbi vetë draft rregullën, që synon të rishikojë shkallën me të cilën përputhet me konkluzionet e fazës së parë. Ky proces me dy faza siguron që kontributi i palëve të interesit të integrohet si në fazat e diskutimit konceptual ashtu edhe në fazat e hartimit të Rregullës.

Figura 1 Përmbledhje e procesit të zhvillimit të Mekanizmit Mbështetës të Energjisë së Ripërtërishme

ZRRE-ja fton akterët e sektorit të energjisë dhe palët e interesit të kontribuojnë në këtë proces duke shqyrtuar dhe komentuar Koncept Dokumentin e propozuar. Palët që dëshirojnë të paraqesin ndonjë koment në lidhje me propozimet e ZRRE-së ftohen të dërgojnë komentet e tyre me shkrim me e-mail në ero.pricing-tariffs@ero-ks.org jo më vonë se 5 shtator 2025. Gjithashtu, komentet mund të shënohen për vëmendjen e Departamentit të Çmimeve dhe Tarifave dhe të dërgohen me postë në adresën e mëposhtme:

Zyra Rregullatore e Energjisë
Rruga Bekim Fehmiu, kati i 2-të
10000 Prishtinë, Kosovë

2.1 Dokumentet relevante

Ky Koncept Dokument duhet të lexohet së bashku me legjislacionin e mëposhtëm primar dhe sekondar, të cilët ndikojnë ose ndikohen nga përmbajtja e tij.

Ligji për Promovimin e Përdorimit të Burimeve të Ripërtërishme të Energjisë	https://gzk.rks-gov.net/ActDocumentDetail.aspx?ActID=89043
---	---

Ligji Nr. 05/L-084 për Rregullatorin e Energjisë	https://gzk.rks-gov.net/ActDocumentDetail.aspx?ActID=12694
--	---

Ligji Nr. 05/L-085 për Energjinë Elektrike	https://gzk.rks-gov.net/ActDocumentDetail.aspx?ActID=12744
--	---

Rregulli për të Ardhurat Maksimale të lejuara të Operatorit të Sistemit të Transmetimit dhe Operatorit të Tregut	https://ero-ks.org/2017/Rregullat/TSO-MO%20Pricing%20Rule.pdf
--	---

Rregulla për vet-konsumatorët me Burime të Ripërtërishme	https://www.ero-ks.org/zrre/sites/default/files/Publikimet/Legjislacioni/Rregullat/Rule%20on%20Prosumers.pdf
--	---

Vendimi i Qeverisë Nr. 08/236 për
përcaktimin e OER

<https://gzk.rks-gov.net/ActsByCategoryInst.aspx?Index=3&InstID=3&CatID=30>

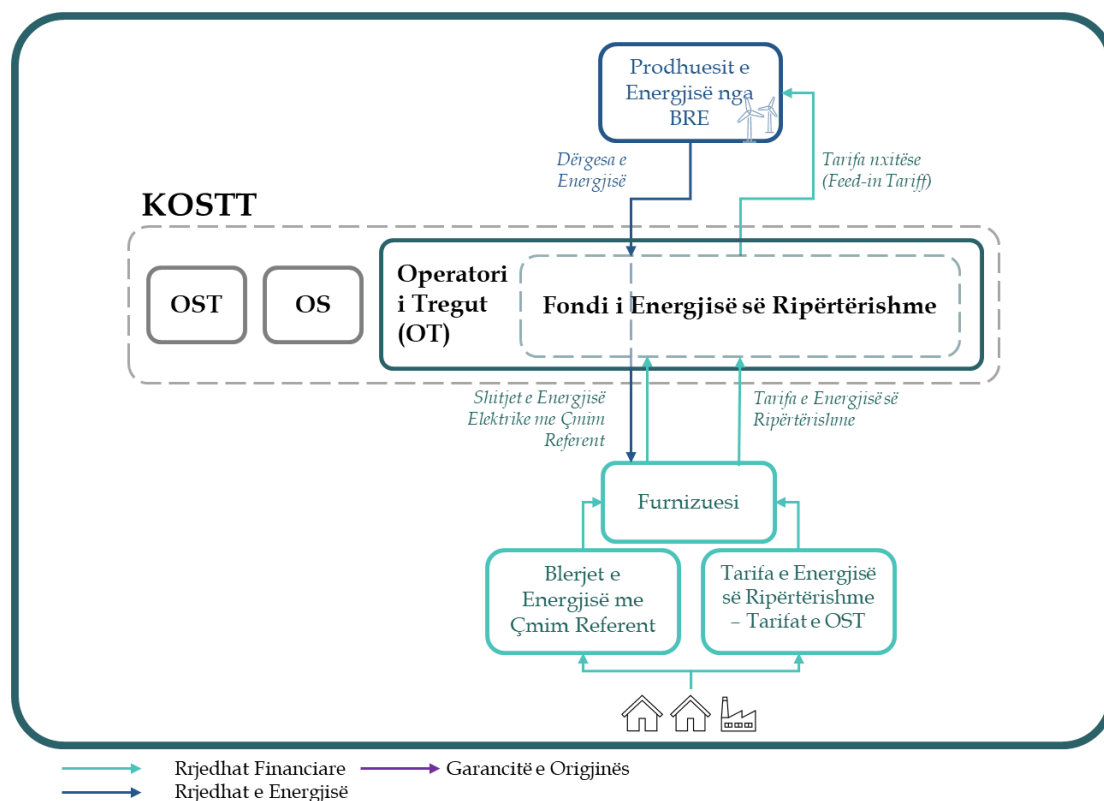
Rregullat e Tregut PO-MO, maj
2023, versioni 3.1.

https://kostt.com/Content/ViewFiles/MarketOperatorOfKosovoEnergy/The%20Market%20Rules_3.1.pdf

3 Përshkrimi i Fondit Aktual të Energjisë së Ripërtërishme

Fondi i Energjisë së Ripërtërishme në Kosovë është themeluar në vitin 2017 në kuadër të fushëveprimit të Operatorit të Tregut (OT), përmes Ligjit për Energjinë Elektrike, Ligjit për Energjinë dhe Ligjit për Rregullatorin e Energjisë. Fushëveprimi i detajuar, detyrat dhe financimi janë sqaruar më tej përmes Rregullës së ZRRE-së për Skemën Mbështetëse për Gjeneratorët nga Burimet e Ripërtërishme të Energjisë.

Figura 2 Paraqitje skematike e mekanizmit aktual të Fondit të BRE në Kosovë

Operatori i Tregut (OT) ishte mandatuar të menaxhojë dhe administrojë Fondin BRE, duke shërbyer si palë homologe për zhvilluesit e BRE të cilët morën mbështetje nga ZRRE. OT ka blerë energji elektrike nga prodhuesit e ER brenda skemës mbështetëse përmes një MBE 10/12-vjeçare (në varësi të llojit të teknologjisë). Gjithashtu, OT mbuloi 85% të kostove të jobalanceve të shkaktuara nga prodhuesit e ER në skemën mbështetëse.

OT ka alokuar energjinë e blerë të të gjithë furnizuesit aktiv të energjisë elektrike në Kosovë, në proporcion me kërkesën e tyre përkatëse. Fondi i Energjisë së Ripërtërishme u financua përmes dy burimeve të veçanta të ardhurave:

- Shitjet e energjisë elektrike të furnitorët me "çmim referent" dhe
- Të hyrat nga tarifa e energjisë së Ripërtërishme

Furnizuesit e energjisë elektrike ishin të detyruar të blejnë pjesën e tyre përkatëse të energjisë elektrike të prodhuar nga prodhuesit e energjisë së ripërtërishme në kuadër të Skemës Mbështetëse nga Operatori i Tregut me Çmimin Referent. Çmimi Referent u përcaktua çdo vit nga ZRRE-ja bazuar në koston mesatare të ponderuar të blerjeve të shmangura të energjisë elektrike nga burimet e ripërtërishme të energjisë.

Diferenca mes nevojave totale të financimit të Fondit BRE dhe të ardhurave nga shitja e energjisë elektrike me çmimin referent u kompensua përmes Tarifës së Energjisë së Ripërtërishme. Tarifa e Energjisë së Ripërtërishme ishte një tarifë volumetrike (€/MWh) e vendosur përmes rishikimeve vjetore nga ZRRE-ja, dhe ishte pjesë e tarifave të Operatorit të Sistemit të Transmisionit.

Për shkak të ndryshimeve në legjislacion dhe në tregun e energjisë elektrike në Kosovë, fushëveprimi i Fondit të Energjisë së Ripërtërishme dhe Operatorit të Energjisë së Ripërtërishme është zgjeruar.

4 Baza ligjore për Mekanizmin Mbështetës të Energjisë së Ripërtërishme

Ky kapitull i dokumentit shqyrton bazën ligjore që rregullon Mekanizmin Mbështetës të Energjisë së Ripërtërishme si dhe rolet dhe përgjegjësitë e tij. Kapitulli është strukturuar si më poshtë:

- Seksioni 4.1 shqyrton bazën ligjore dhe mandatin e OER;
- Seksioni 4.2 mbulon vendosjen e OER si funksion i Operatorit të Tregut;
- Seksioni 4.3 mbulon përgjegjësitë e OER;
- Seksioni 4.4 trajton mekanizmat për mbikëqyrje rregullatore;
- Seksioni 4.5 shqyrton obligimet për mbledhjen e të dhënave dhe regjistrat publikë; dhe,
- Seksion 4.6 shqyrton llogaritë ndarëse të OER

4.1 Baza Ligjore

Krijimi dhe funksionimi i OER -s, si palë homologe e caktuar për prodhuesit e energjisë së ripërtërishme që marrin mbështetje, si dhe menaxhimi i Fondit BRE bazohen në Ligjin për BRE. Këto role përcaktohen dhe rregullohen më tej nga Rregullat e Tregut, të cilat propozohen nga Operatori i Tregut dhe miratohen nga ZRRE-ja. OER do të funksionojë sipas kornizës ligjore dhe rregullator të përbërë nga:

- Ligji Nr. 08/L-258 për Promovimin e Përdorimit të Burimeve të Ripërtërishme të Energjisë (Ligji për BRE);
- Ligji Nr. 05/L-084 për Rregullatorin e Energjisë;
- Ligji Nr. 05/L-085 për Energjinë Elektrike;
- Vendimi i Qeverisë Nr. 08/236 për caktimin e OER;
- Vendimi i ZRRE-së për përgjegjësitë e OER (për tu miratuar);
- Rregulla e ZRRE-së për Mekanizmin e Skemës Mbështetëse për Energjinë e Ripërtërishme (për tu miratuar);
- Rregullat e Tregut të miratuara nga ZRRE-ja;
- Kontratat mbështetëse (MBE, CfP, CfD) dhe MBE-të e trashëguara¹

4.2 OER si funksion i Operatorit të Tregut

Ministria e Ekonomisë, në koordinim me ZRRE-në, propozoi caktimin e përgjegjësive të OER-s të një entitet ekzistues (neni 23 i Ligjit BRE). Qeveria më pas caktoi KOSTT, Operatorin e Sistemit të Transmisionit dhe Tregut, të realizojë funksionet e OER-s nën licencën e saj të Operatorit të Tregut². KOSTT është ndërmarrje publike, ku të drejtat e aksionarit mbikëqyren nga Kuvendi i Kosovës për çështjet e qeverisjes së korporatave, dhe nga ZRRE-ja për përputhshmërinë rregullatore. Që nga viti 2017, KOSTT, në cilësinë e saj si OT, ka administruar Fondin BRE në kuadër të skemave mbështetëse të trashëguara, duke mbuluar të gjitha tarifat nxitëse (Feed-in) dhe projektet e mbështetura përmes çmimit referent.

Prandaj, OER do të operojë nën funksionin e Operatorit të Tregut të Operatorit të Sistemit të Transmisionit dhe Tregut të Kosovës (KOSTT).

4.3 Përgjegjësitë e OER

OER është entitet i caktuar për të qenë palë homologe e prodhuesve të BRE që përfitojnë nga Skema Mbështetëse dhe është përgjegjës për menaxhimin e Fondit BRE (Ligji për BRE, neni 3, nënparagrafi 1.43, neni 23, paragrafi 6). Sipas nenit 23, paragrafi 7 të Ligjit për BRE, ZRRE me vendim përcakton përgjegjësitë e OER-së.

¹ MBE-të e trashëguara janë nënshkruar në bazë të Rregullës për Skemën Mbështetëse për Gjeneratorët nga Burimet e Ripërtërishme të Energjisë të vitit 2017

² Vendimi i Qeverisë Nr. 08/236, me 11 dhjetor 2024

OER gjithashtu vepron si palë kontraktuese homologe (marrës i energjisë) për energjinë e gjeneruar nga Prodhuesit e Privilegjuar sipas të gjitha formave të kontratave mbështetëse, qofshin MBE, Kontratat për Premium (CfP) ose Kontratat për Diferencë (CfD), dhe menaxhon obligimet përkatëse financiare dhe të tregut. Prodhuesit e Privilegjuar janë ofertuesit e përzgjedhur në bazë të një procesi konkurrues të tenderimit – ankand, i administruar nga Ministria e Ekonomisë.

Për më tepër, OER gjithashtu trashëgon Marrëveshjet e Blerjes së Energjisë (MBE) të lidhura para hyrjes në fuqi të Ligjit BRE ("MBE-të e trashëguara"), të cilat mbeten të vlefshme dhe të zbatueshme deri në afatin e skadimit të tyre kontraktual, përveç nëse më herët konvertohen në bazë të vullnetit të prodhuesve në Kontrata për Diferencë (Ligji i BRE, Neni 26, paragrafi 4). Nëse konvertohen, prodhuesit shesin energjinë e tyre drejtpërdrejt në tregun kombëtar një ditë përpara dhe e barazojnë premiumin rrëshqitës me OER.

Përgjegjësitë kryesore që do t'i caktohen OER përshkruhen në Ligjin për BRE dhe do të përfshijnë:

- Administrimin e Fondit BRE, duke përfshirë mbledhjen dhe menaxhimin financiar të Obligimit të ER (neni 23, paragrafi 6 dhe neni 24, paragrafi 1);
- Menaxhimin e kontratave mbështetëse me Prodhuesit e Privilegjuar (neni 5, paragrafi 3, neni 21, paragrafi 1 dhe neni 23, paragrafi 4);
- Barazimet financiare si palë kontraktuale për obligimet që rrjedhin nga MBE-të (neni 23, paragrafi 3 dhe 4);
- Mbajtjen dhe publikimin e një regjistri publik online (neni 23, paragrafi 5);
- Mbulimin e jo-balanceve të shkaktuara nga Prodhuesit e Privilegjuar brenda marzhës së lejuar të gabimit dhe mbulimi i pjesshëm i jo-balanceve të shkaktuara nga MBE-të e trashëguara, siç përcaktohet në skemën përkatëse mbështetëse (neni 14, paragrafi 2, nënparagrafi 3);
- Shitjen e energjisë elektrike të blerë me kontratë mbështetëse në tregun e organizuar të energjisë elektrike dhe në tregun kombëtar një ditë përpara, sipas rastit (neni 23, paragrafi 3);
- Lëshimi i faturave mujore për furnitorët e licencuar për Obligimin e ER (Neni 24, paragrafi 3), dhe mbledhja e fondeve, në përputhje me rrethanat, duke përjashtuar konsumatorët fundorë që kanë blerë Garanci të Origjinës (Neni 24, paragrafi 5);
- Kompensimi në kohë i prodhuesve të BRE-së që përfitojnë nga mbështetja (neni 5, paragrafi 3);

Studimi i rastit Itali: GSE është një kompani shtetërore dhe administron mekanizmat mbështetës të energjisë së ripërtërishme dhe të efijencës së energjisë në Itali. GSE llogarit dhe paguan FiP, FIT-të e trashëguara dhe barazimet CfD, blen dhe rishet energji elektrike për impiantet nën skemën FIT, menaxhon skemat për vetë-konsumatorët, lëshon dhe vë në ankand Garanci të Origjinës, furnizon parashikime të detajuara për rregullatorin dhe fondin e thesarit CSEA, si dhe realizon inspektime të impianteve dhe zbatimin e gjobave.

Studimi i rastit të Italisë shpjegohet në detaje në seksionin 6.2 të këtij raporti.

- Kërkimi i instrumenteve të sigurimit të pagesave nga furnizuesit (neni 24, paragrafi 4);
- Përmbushja e çdo përgjegjësie tjetër siç përcaktohet nga Rregullatori.

Për ekzekutimin efektiv të përgjegjësiave për menaxhimin e Fondit të BRE-ve, ZRRE-ja duhet të miratojë një Metodologji për Fondin BRE (Ligji i BRE-së, neni 24, paragrafi 2 dhe 6).

4.4 Mbikëqyrja rregullore dhe të drejtat e auditimit

OER duhet t'i nënshtrohet veprimeve të vazhdueshme të monitorimit rregullator nga ZRRE. Sipas Ligjit të BRE-së, nenet 60 dhe 61 paragrafi 2, ZRRE-ja duhet të ushtrojë të drejtat e monitorimit ndaj OER për të siguruar zbatimin dhe funksionimin e skemave mbështetëse. Paralelisht, Ligji për Rregullatorin e Energjisë në nenet 15 dhe 26 fuqizon ZRRE-në të kryejë aktivitete monitorimi ndaj subjekteve të licencuara.

ZRRE-ja do të ketë të drejta të plota auditimi mbi aktivitetet financiare, kontraktuale dhe operacionale të OER-it në lidhje me zbatimin e skemave mbështetëse. OER do të mbajë të gjithë dokumentacionin përkatës në një format të verifikueshëm dhe të qasshëm, dhe do të bashkëpunojë plotësisht me kërkesat e monitorimit të ZRRE-së (Ligji i BRE-së, neni 21, paragrafi 2).

4.5 Mbledhja dhe mirëmbajtja e të dhënave të regjistrit publik online

OER kërkohet të mbajë një regjister në kohë reale dhe me qasje publike të gjithë prodhuesve të privilegjuar që përfitojnë nga skemat mbështetëse (Ligji i BRE-së, neni 23, paragrafi 5). Ky regjister publik në kohë reale duhet të përfshijë një dokument të dedikuar për secilin prodhues të privilegjuar, që përmban informacione kyçe si emri dhe vendndodhja e Prodhuesit të Privilegjuar, datën e kontratës për mbështetje, duke përfshirë formën dhe nivelin e mbështetjes së dhënë, mbështetjen kumulative të marrë që nga pranimi në skemën mbështetëse dhe datën e përfundimit të periudhës së mbështetjes. Qëllimi i kësaj kërkesë është të promovojë transparencën, të lehtësojë mbikëqyrjen rregullore dhe të sigurojë llogaridhënie publike në lidhje me shpërndarjen dhe zbatimin e mekanizmave mbështetës të energjisë së ripërtërishme.

REO do të ketë të drejtë të kërkojë çdo të dhënë të nevojshme për zbatimin e Mekanizmit të Mbështetjes për BRE. Pjesëmarrësit e tregut do të kenë detyrimin të ofrojnë këto të dhëna, në përputhje me kërkesat e përcaktuara në Rregull.

Regjistri publik në kohë reale duhet të përditësohet rregullisht për të pasqyruar çdo ndryshim në statusin e Prodhuesit të Privilegjuar, për të siguruar që informacioni të mbetet i saktë dhe me qasje nga palët e interesit dhe publikun e gjerë. Kur të dhënat e kërkuara përmbajnë informacione me ndjeshmëri tregtare, REO do të sigurojë konfidencialitetin e tyre dhe do t'i përdorë ato vetëm për qëllimet e zbatimit të Mekanizmit të Mbështetjes për BRE, në përputhje me dispozitat e zbatueshme për mbrojtjen e të dhënave.

4.6 Llogaritë e ndara të Operatorit të Energjisë së Ripërtërishme

OER do të mbajë llogari të ndara dhe do të operojë një llogari të veçantë bankare, të ndarë nga ajo e Operatorit të Tregut, në përputhje me Udhëzimet e Kontabilitetit Rregullator të ZRRE-së. Llogaritë e ndara do të sigurojnë që transaksionet që lidhen me Mekanizmin e Mbështetjes për Energjinë e Ripërtërishme të regjistrohen, menaxhohen dhe raportohen në mënyrë të pavarur, duke parandaluar subvencionimin e kryqëzuar midis funksioneve të OT dhe OER. Kostot e përbashkëta midis funksioneve të OT dhe OER do të alokohen sipas parimeve të kauzalitetit, objektivitetit, qëndrueshmërisë dhe transparencës, në përputhje me Nenin 16 të Udhëzimeve të Kontabilitetit Rregullator të ZRRE-së³. OER do të ketë një nën-llogari të veçantë bankare pranë KOSTT-it.

5 Fondi Mbështetës i Energjisë së Ripërtërishme dhe Obligimi i Energjisë së Ripërtërishme

Kostot e Skemës Mbështetëse të Energjisë së Ripërtërishme dhe OER-ve do të rikuperohen përmes Fondit BRE të përbërë nga fondet e mbledhura sipas Obligimeve të ER. Këto janë shtjelluar më tej në këtë kapitull, i cili është strukturuar si më poshtë:

- Seksioni 5.1 mbulon kostot dhe të ardhurat e Fondit BRE;
- Seksioni 5.2 paraqet formulën për llogaritjen e Fondit BRE;
- Seksioni 5.3 paraqet llogaritjen e Obligimit ER;
- Seksioni 5.4 mbulon procedurat e vendosjes dhe rishikimit të tarifave OER.

5.1 Fondi Mbështetës i Energjisë së Ripërtërishme

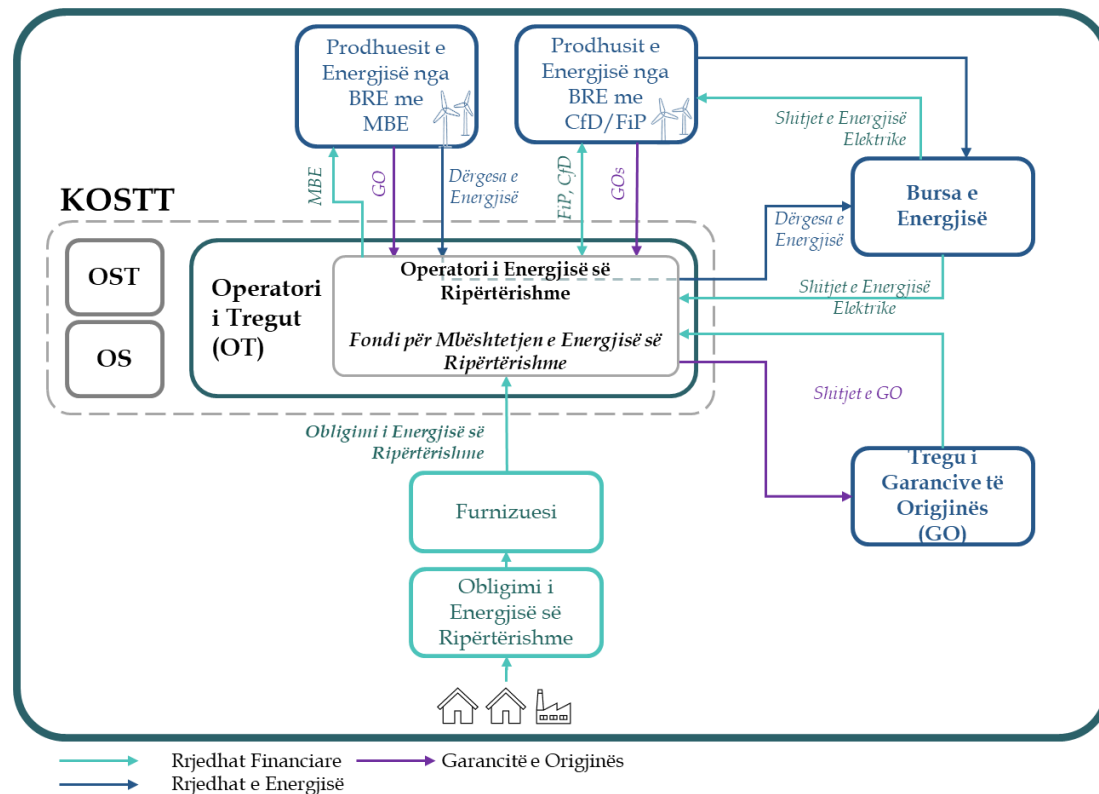
Fondi i Energjisë së Ripërtërishme (RESF) të OER llogariten në një mënyrë që siguron qëndrueshmërinë financiare të fondit, bankueshmërinë e projekteve të energjisë së ripërtërishme të mbështetura përmes Fondit BRE-së, likuiditetin e Fondit BRE dhe duhet të llogariten në mënyrë që lehtëson transparencën e skemës mbështetëse. Këto janë shtjelluar më tej në këtë nën-seksion të raportit.

Fondi Mbështetës i Energjisë së Ripërtërishme menaxhohet nga Operatori i Energjisë së Ripërtërishme dhe trajton të gjitha transaksionet financiare të OER-së, siç paraqitet në Figura 3.

³ [https://www.ero-ks.org/zrre/sites/default/files/Publikimet/Legjislacioni/Rregullat/C2%20-%2020160822%20-%20Regulatory%20Accounting%20Guidelines%20-%2010Oct2016%20\(1\).pdf](https://www.ero-ks.org/zrre/sites/default/files/Publikimet/Legjislacioni/Rregullat/C2%20-%2020160822%20-%20Regulatory%20Accounting%20Guidelines%20-%2010Oct2016%20(1).pdf)

Figura 3 Paraqitje skematike e Mekanizmit të propozuar për Mbështetje të Energjisë së Ripërtërishme

5.1.1 Shpenzimet e Fondit Mbështetës të Energjisë së Ripërtërishme

Fondi BRE duhet të rikuperojë kostot e marra nga OER si palë homologe e MBE-ve të trashëguara, skemave mbështetëse të tarifave nxitëse (FiT) ose gjeneratorëve të pranuar sipas skemave mbështetëse të CfD, kostot e administrimit të Fondit BRE dhe kostot e sigurimit të likuiditetit të fondit. Këto janë përmbledhur më poshtë:

5.1.1.1 Kostot si palë tjetër për skemat mbështetëse

Ky nën-seksion i dokumentit sqaron kostot që Fondi BRE që mbulon duke qenë palë homologe për të skemat mbështetëse. Këto kosto përfshijnë:

- Kostot e nevojshme për të mbuluar energjinë elektrike të blerë nga prodhuesit e privilegjuar nën marrëveshjet e tarifave nxitëse (Feed-in), duke përfshirë MBE-të e trashëguara. Këto janë kontrata me çmim fikse që detyrojnë OER të blejë të gjithë energjinë elektrike të prodhuar nga një gjenerator i kualifikuar me çmimin fikse.
- Kostot e nevojshme për të mbuluar mbështetjen e ofruar sipas mekanizmave të Kontratave për Diferencë (CfD). Ka modalitete të ndryshme për CfD, megjithatë sipas CfD-së simetrike, prodhuesve u garantohej Çmimi i Fiksuar për energjinë elektrike që shesin në treg. Nëse çmimi i tregut është më i ulët se Çmimi i Fiksuar, OER paguan ndryshimin; anasjelltas, nëse është më i lartë,

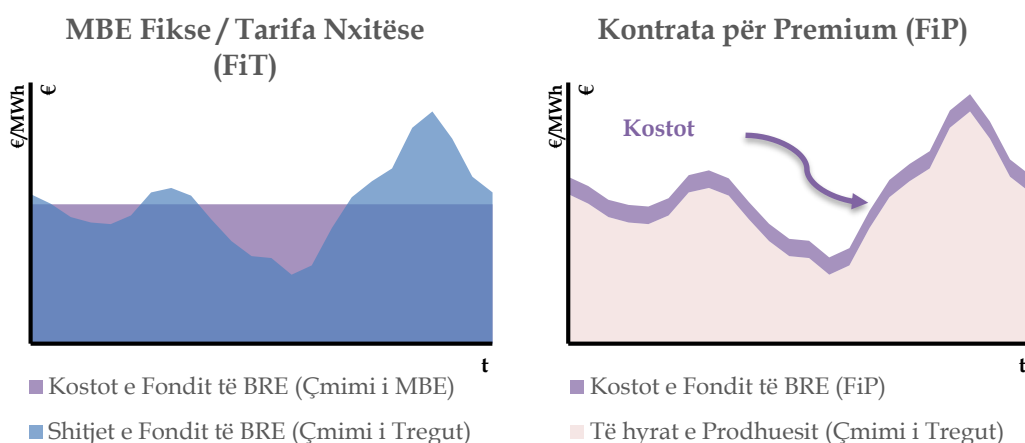

prodhuesi rimbursen pjesën mbi çmimin e tregut. Kjo e bën këtë komponent të kostos të ndryshueshme dhe, në disa periudha, negativ, pasi OER mund të jetë një marrës neto i fondeve. Nga ana tjetër, kjo ndikon në Obligimin e Energjisë së Ripërtërishme (diskutohet veçmas në seksionin 5.3).

- Kostot e premiumit të paguara për prodhuesit sipas skemës së Kontratës për Premium (CfP). Ndryshe nga CfD-të, prodhuesi mban të ardhurat e tregut dhe merr një pagesë shtesë (një premium) nga OER, siç parashihet në Ligjin për BRE.
- Kostot që ndërlidhen me financimin e çdo skeme tjetër mbështetëse të Energjisë së Ripërtërishme të miratuar dhe zhvilluar nga Ministria përgjegjëse, që parashihen të financohen përmes OER.

Marrëdhëniet OER me palët homologe për secilën skemë mbështetëse paraqiten në Tabela 1, ndërsa shpenzimet dhe të ardhurat për prodhuesit dhe OER paraqiten në Figura 4.

Figura 4 Mekanizmat mbështetës në Ligjin e BRE dhe MBE-të e trashëguara.

5.1.1.2 Kostot e reduktimit

Prodhuesit e privilegjuar të pranuar në skemën mbështetëse kanë përparësi dispeçimi. Megjithatë, prodhues të tillë mund, si masë e fundit, të kufizohen nga Operatori i Sistemit të Transmisionit për shkak të ofertës së tepërt ose për shkak të kufizimeve në rrjet. Ndërsa këto kosto i ngarkohen Operatorit të Sistemit të Transmisionit, renditja meritore për reduktimin e kapaciteteve mund të çojë në ndryshime midis çmimit të reduktimit të gjeneratorëve të pranuar në skemën mbështetëse dhe çmimit mesatar aktual të ponderuar ose çmimit të caktuar të tregut për reduktim për çdo orë të caktuar. Në çdo rast, fondi do të sigurojë që të rikuperojë çdo ndryshim midis kostos së reduktimit të burimeve të ripërtërishme të energjisë dhe kostos së prokurimit të reduktimit si një mekanizëm balancues i mundësisë së fundit të OST.

5.1.1.3 Kostot e Balancimit

Ligji për BRE i Kosovës përcakton se prodhuesit e privilegjuar mund të lirohen pjesërisht nga përgjegjësitë e balancimit. Në raste të tilla, kostot e ndërlidhura me balancimin trajtohen si një kosto e lejueshme sipas Fondit BRE.

5.1.1.4 Vetë-konsumatorët e Energjisë së Ripërtërishme

Që nga viti 2017, ZRRE-ja ka zbatuar skema mbështetëse të tilla si matja neto dhe faturimi neto për të promovuar vetë-konsumin, duke siguruar që vetë-konsumatorët të kompensohen për energjinë elektrike të tepërt të futur në rrjet. Megjithatë, me hapjen e tregut të energjisë elektrike në qershor 2025, disa vetë-konsumatorë nuk furnizohen më nga Furnizuesi i Shërbimit Universal dhe duhet të kontraktjnë energjinë me furnizues alternativë. Ndërsa legjislacioni parësor parashikon kërkesa detyruese për furnizuesit që të nënshkruajnë kontrata dypalëshe me vetë-konsumatorët, kjo mund të shtrembërojë konkurrencën ose mund të stimulojë furnizues të tillë të ofrojnë kushte të pafavorshme për vetë-konsumatorët.

Studimi i rastit Itali: Scambio sul Posto (SSP) është skema e matjes neto të Italisë për burimet e vogla të energjisë së ripërtërishme ≤ 500 kW. GSE shërben si një marrës i energjisë ku shet energjinë e tyre të eksportuar në treg dhe një herë në vit u paguan atyre një tarifë që mbulon vlerën e asaj energjie plus një pjesë të tarifave të rrjetit.

Pagesa minus të ardhurat e tregut është një kosto neto që GSE rikuperon nga tarifa ASOS (Tarifa e Energjisë së Ripërtërishme).

Për të adresuar këto sfida, dhe në interes të ruajtjes së neutralitetit të skemës mbështetëse pa shtrembëruar tregun, ZRRE-ja shqyrton mundësinë e vendosjes së mbështetjes për vetë-konsumatorët e energjisë së ripërtërishme përmes OER. Sipas këtij mekanizmi të propozuar:

- Furnizuesit veprojnë si pala tjetër ndaj vetë-konsumatorëve të ripërtrishëm të pranuar në një skemë mbështetëse për energjinë e futur në rrjet.
- Furnizuesit ia alokojnë tepicën e energjisë nga prosumatorët Operatorit të Energjisë së Ripërtërishme, i cili e shet energjinë në ALPEX;
- Operatori i Energjisë së Ripërtërishme u paguan furnizuesve çmimin me pakicë për energjinë e tepërt, në përputhje me Rregullin për mbështetjen e prosumatorëve;
- Furnizuesit i paguajnë prosumatorit $0.80\text{--}0.85$ x çmimin me pakicë, duke përdorur diferencën për të kompensuar kostot e tyre administrative dhe koston e jobalanceve, në përputhje me Rregullin për Prosumatorët.

Rregulli për Mekanizmin e Mbështetjes për Energjinë e Ripërtërishme do të pasqyrojë çdo ndryshim në Rregullin për Mbështetjen e Prosumatorëve.

Korniza e propozuar është përmbledhur në figurën në vijim.

Figura 5 Integrimi i Prosumerëve në mekanizmin mbështetës

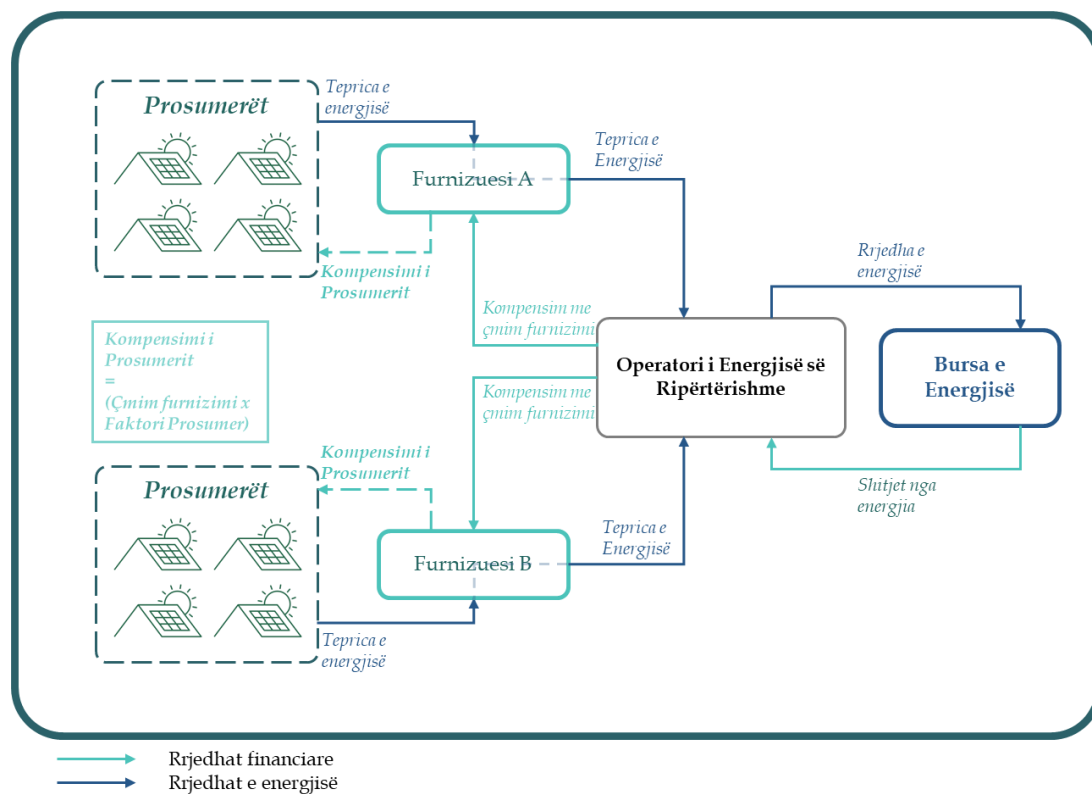

Tabela 1 Marrëdhëniet e propozuara të OER me palët e tjera

	Shitja e energjisë elektrike te	Rrjedha e parasë	Kostot e reduktimit	Balancimi
Kontratat e trashëguara të MBE	OER	OER pagan prodhimin total x çmimin e kontratës	Kostot e rikuperueshme	Pjesërisht e mbuluar, në përputhje me Ligjin për BRE
Kontratat CfD	ALPEX	OER dhe CfD shkëmbejnë pagesa	Kostot e rikuperueshme	Pjesërisht e mbuluar, në përputhje me Ligjin për BRE
Kontratat CfP (tarifa nxitëse Premium)	ALPEX	OER pagan premiumin fiks	Kostot e rikuperueshme	Pjesërisht e mbuluar, në përputhje me Ligjin për BRE
Vetë-konsumatorët (faturimi neto)	Furnizuesit	OER pagan për vëllimin e injektuar x 0.85 ose 0.9	Nuk specifikohet	Mbuluar plotësisht nga Furnizuesit
Vetë-konsumatorët (matje neto)	Furnizuesit	OER pagan vëllimin x çmimin e furnizimit	Nuk specifikohet	Mbuluar plotësisht nga Furnizuesit

5.1.1.5 Shpenzimet administrative dhe operacionale

Kostot operacionale dhe administrative të OER përfshijnë shpenzimet e nevojshme për të siguruar menaxhimin dhe zbatimin efektiv të obligimeve të tij sipas mandatit. Këto kosto zakonisht përfshijnë personelin, funksionet e zyrës, modelimin dhe analizat e tregut, sistemet e TI-së për monitorim dhe faturim, aktivitetet për përputhshmëri ligjore dhe rregullatore, komunikimin publik dhe obligimet e raportimit. OER gjithashtu duhet të mbajë të dhëna të sakta të kontratave, rrjedhave të energjisë dhe barazimeve financiare me prodhuesit e mbështetur dhe furnizuesit e energjisë elektrike.

5.1.1.6 Kostot e financimit

Kostot e financimit të OER përfaqësojnë shpenzimet e bëra për të siguruar likuiditet të vazhdueshëm dhe aftësi paguese të Fondit të BRE, veçanërisht përballë luhatjeve sezonale të shpenzimeve dhe të ardhurave.

Shqetësimet e likuiditetit mund të ndodhin për një sërë arsesh:

- Efekti i sezonalitetit nënkupton se shpenzimet e OER janë më të lartat kur të hyrat e tij të gjeneruara janë më të ulëtat:
 - Obligimi ER, tarifa që u vendoset furnitorëve për të financuar Fondin BRE, është fikse për tërë vitin përkatës. Është një tarifë volumetrike (€/kWh) e cila gjeneron të ardhura për Operatorin e Energjisë së Ripërtërishme bazuar në shitjet të konsumatorët. Meqenëse konsumi i energjisë elektrike është më i ulët gjatë muajve të verës, të ardhurat e Operatorit të Energjisë së Ripërtërishme mund të jenë më të ulëta në muajt e verës dhe më të larta në muajt e dimrit.
 - Në rast se portofoli i shitjeve të Operatorit të Energjisë së Ripërtërishme përbëhet kryesisht nga energjia solare, shpenzimet e OER do të jenë më të larta gjatë muajve të verës kur prodhimi solar që duhet të kompensohet nga OER është më i larti;
 - Meqenëse pjesa më e madhe e prodhimit solar është në muajt e verës, gjë që zakonisht shoqërohet me çmime të ulëta të tregut, kjo do të ndikojë në të ardhurat e OER nga shitja e energjisë elektrike të kontraktuar në treg. Në të njëjtën kohë, kjo do të nënkuptojë se OER ka pagesa më të larta për shkak të dallimeve më të lartë të çmimeve të CfD.
- Gabimet gjatë parashikimeve dhe pasiguritë për çmimet e tregut të energjisë elektrike dhe vëllimet e shitjeve:
 - Natyra variable e prodhimit e burimeve të Ripërtërishme do të thotë se parashikimet janë të prirura për një marzh më të lartë gabimi. Megjithatë gabime të tilla nuk mbartin paragjykime, kjo mund të çojë në shqetësime për likuiditetin

në rast se prodhimi i parashikuar i BRE-së është i nënvlerësuar, por mjaftueshëm për të shkaktuar një rishikim të jashtëzakonshëm;

- Çmimet e tregut të energjisë po bëhen gjithnjë e më të paqëndrueshme, të nxitura nga natyra variabile e gjenerimit të energjisë së ripërtërishme dhe roli i gazit natyror si karburanti me çmime marginale, çmimi i të cilit është i lidhur ngushtë me zhvillimet gjeopolitike. Gabimet në nënvlerësimin e çmimit të tregut të energjisë mund të çojnë në pagesa më të larta CfD, të cilat mund të ekspozojnë likuiditetin e fondit.
- Konsumi i energjisë elektrike nga përdoruesit fundorë mund të ndryshoj nga vlerat e parashikuara. Kërkesa e ulët redukton pagesat e faturuara të Obligimit të Energjisë së Ripërtërishme, gjë që nga ana tjetër zvogëlon të ardhurat e Fondit BRE. Mbivlerësimi i konsumit të përdoruesve fundorë mund të çojë në një hendek midis të ardhurave të mbledhura dhe shpenzimeve.

Kufizimet me likuiditet mund të çojnë në vonesa të pagesave që mund të zvogëlojnë besueshmërinë e Operatorit të Energjisë së Ripërtërishme si marrës i energjisë i bankueshëm për investimet në energji të ripërtërishme. Prandaj është shumë e rëndësishme që Operatori i Energjisë së Ripërtërishme të jetë në gjendje të disponojë likuiditet të mjaftueshëm për të akomoduar pagesat që rrjedhin nga obligimet e tij ndaj palëve homologe.

Shqetësimet e likuiditetit të Operatorit të Energjisë së Ripërtërishme mund të adresohen në disa mënyra, secila me avantazhe dhe disavantazhe në lidhje me lehtësinë e zbatimit, efektivitetin në adresimin e shqetësimeve të likuiditetit dhe ndikimin në Obligimin e Energjisë së Ripërtërishme.

Këto janë diskutuar më poshtë:

Interesi në kapitalin punues

Si option i parë dhe më i mirë, kufizimet e likuiditetit mund të adresohen duke lejuar Operatorin e Energjisë së Ripërtërishme të rikuperojë kostot e interesit dhe tarifave për provizionin e linjave të kredisë afatshkurte, të qasshme nga Operatori i Energjisë së Ripërtërishme dhe të afta për të mbuluar diferencat e fluksit të parasë së gatshme përgjatë vitit. Kjo mund të adresojë në mënyrë adekuate kufizimet e likuiditetit duke ofruar një zgjidhje efikase që zbut ndikimet tarifore. Sfida është se Operatori i Energjisë së Ripërtërishme është një entitet i ri për institucionet financiare të Kosovës dhe interesi i tyre për të financuar kreditë afatshkurtra ka të ngjarë të jetë i ulët derisa Operatori i Energjisë së Ripërtërishme të vendoset si një homolog i besueshëm financiar.

Rezerva e likuiditetit

Përndryshe, Operatori i Energjisë së Ripërtërishme mund të lejohet të rezervë të disponueshme të likuiditetit, në thelb një para të gatshme të lejuara në të hyrat e lejuara ekuivalente me – për shembull – 9/12 të vlerës vjetore të shitjeve, dhe e cila mirëmbahet vazhdimisht përmes përshtatjeve të Obligimit të Energjisë së Ripërtërishme. Përdrysa kjo do të adresojë gjithashtu shqetësimet e likuiditetit, ka të ngjarë të çojë në një rritje të konsiderueshme të Obligimit të Energjisë së Ripërtërishme, e cila mund të ketë nevojë të bëhet në faza, që mund të adresohet përmes vendosjes kufizimit të çmimeve negative në zero deri në arritjen e likuiditetit të nevojshëm (shih Seksionin 5.3).

Tarifa sezonale

Optionsi i tretë është të lejohet që Obligimi i Energjisë së Ripërtërishme të ndryshojë sipas sezonit, duke rritur vlerën e saj gjatë muajve të verës dhe duke e ulur atë gjatë muajve të dimrit në mënyrë që të adresohet mospërputhja e shitjeve dhe shpenzimeve. Megjithatë kjo mund të adresojë pjesërisht problemet e sezonalitetit, nuk adreson plotësisht shqetësimet e likuiditetit.

Studimi i rastit Itali: Llogaria ASOS e GSE dhe CSEA, mbajnë likuiditetin duke (i) obliguar OSSH-të të paguajnë pagesat e ASOS çdo muaj dhe kërkojnë që CSEA të transferojë tek GSE një paradhënie prej 80% të nevojave të parashikuara të muajit të ardhshëm, me barazimin në fund të muajit; (ii) bartja e çdo tepricë ose deficiti të fund vitit si linja e parë në llogaritjen e ardhshme të tarifës; dhe (iii) duke lejuar CSEA të rikuperojë kostot e interesit dhe komisioneve të linjave të kreditit të aktivizuara për të garantuar likuiditet. Studimi i rastit të Italisë shpjegohet në detaje në seksionin 6.2 të këtij raporti.

Figura 6 Masat e likuiditetit krahasuar me lehtësinë e zbatimit, efektivitetin dhe ndikimin në tarifa

	Kompensim për kostot e financimit	Rezerva për likuiditet	Opsionet përmes Tarifave (tarifat sezonale)
Lehtësia e implementimit	●	● ●	● ●
Mundësia që të adresoj likuiditetin	● ● ●	● ● ●	● ●
Ndikim i ulët në tarifa	● ● ●	●	● ●

ZRRE nuk i konsideron tarifat sezonale si një zgjidhje efektive për likuiditetin e Operatorit të Energjisë së Ripërtëritshme. Edhe pse ndryshimi i detyrimit për energjinë e ripërtëritshme sipas sezonit mund të ndihmojë në zvogëlimin e mospërputhjeve midis të ardhurave dhe detyrimeve të pagesave, kjo nuk mund të gjenerojë nivelin e likuiditetit të nevojshëm për të siguruar funksionim gjatë gjithë vitit. Vendimi ndërmjet interesit për kapitalin punues dhe rezervës së likuiditetit do të merret pas marrjes së komenteve nga procesi i konsultimit publik. ZRRE do të angazhojë institucionet vendore të financimit për gatishmërinë dhe kapacitetin e tyre për t'i ofruar Operatorit të Energjisë së Ripërtëritshme linja kredie afatshkurtra ose instrumente të tjera likuiditeti.

5.1.1.7 Analizë e rezervës së likuiditetit

Kjo pjesë e Raportit paraqet një analizë të kërkesave të mundshme për likuiditet të REO-së për një skenar bazë, një skenar me çmim të lartë të tregut dhe prodhim të ulët të energjisë së ripërtëritshme⁴, si dhe një skenar me çmim të ulët të tregut dhe prodhim të lartë të energjisë së ripërtëritshme⁵. Analiza vlerëson, muaj pas muaji, të ardhurat dhe shpenzimet e Fondit të Energjisë së Ripërtëritshme për secilin vit tarifar (prill–mars), nga viti 2023 deri në vitin 2028, duke marrë parasysh të dhënat e kaluara dhe parashikimet përkatëse. Qëllimi është të identifikohen koha dhe madhësia e mungesës së likuiditetit, në mënyrë që të planifikohet rezerva e nevojshme e kapitalit punues. Meqenëse çmimet e tregut, normat e kapjes së teknologjisë, prodhimi dhe konsumi i faturuar ndryshojnë sipas sezonalitetit, tarifa e caktuar në baza vjetore mund të prodhojë mungesa ose teprica të përkohshme të likuiditetit.

ZRRE është e vetëdijshme për mangësitë e mundshme të kësaj vlerësimi, kryesisht për shkak të periudhës së shkurtër të të dhënave të tregut nga ALPEX. Për rrjedhojë, ky vlerësim nuk do të shërbejë për qëllime të caktimit të tarifave apo për projeksione të ardhshme mbi tarifat. Qëllimi i vlerësimit është të paraqesë një llogaritje të thjeshtë mbi nevojat e mundshme për likuiditet të fondit gjatë viteve në vijim.

⁴ + 20 €/MWh për çmimet e tregut, - 10% prodhimi i BRE

⁵ - 20 €/MWh për çmimet e tregut, + 10% prodhimi i BRE

Analiza është ndërtuar mbi të dhënat e vëzhguara dhe projeksionet. Çmimet mujore të tregut janë ndërtuar nga të dhënat orë-për-orë (janar 2023 deri korrik 2025) duke përdorur modelin sezonë-plus-trend⁶. Baza është lidhur me çmimet *forward* të HUDX. Më pas, baza u ankorua me çmimet *forward* me shtrembërim minimal: gusht–dhjetor 2025 u fiksuan sipas çmimeve mujore *forward*, viti 2026 u shkallëzua me një faktor të vetëm brenda çdo tremujori në mënyrë që mesatarja tre-mujore të përputhej me çmimin *forward* të kuotuar, ndërsa vitet 2027–2028 u shkallëzuan që mesatarja vjetore e secilit vit të përputhej me çmimin vjetor *forward*, duke ruajtur sezonalitetin e muajve të vitit. Normat e kapjes (*capture rates*) sipas teknologjisë (erë, diell, hidro) janë nxjerrë nga të dhënat orare të realizuara gjatë të njëjtës periudhë historike, dhe më pas janë projektuar me modelin sezonë-plus-trend të ngjashëm me atë të çmimeve mujore të tregut. Konsumi final (MWh të faturuara) është parashikuar duke përdorur metodën *additive Holt-Winters*, me një cikël sezonal 12-mujor.

Rrjedhat e kostove nga skema e vjetër e FiT zgjaten duke mbajtur të pandryshuar profilin e kostove të vëzhguara dhe duke aplikuar një inflacion vjetor prej 2% nga baza e vitit 2024. Vëllimet e prodhimit nga skema e vjetër e FiT ndjekin të njëjtin parim. Për asetet e reja me CfD, u analizua një impiant diellor prej 100 MW i parashikuar të vihet në punë në janar 2026 me një çmim (*strike price*) prej 48.88 €/MWh dhe një park me erë prej 100 MW nga janari 2027 me çmim goditës prej 80.2 €/MWh, me çmimet (*strike price*) të indeksuara me 2% në vit dhe me profile prodhimi mujor në përputhje me PVGIS (diellor) dhe flotën ekzistuese (erë).

Për secilin muaj, llogariten kostot e FiT dhe çdo pagesë shtesë ose kthim nga CfD, kostot administrative në 1% të kostove, si dhe të ardhurat nga tregu duke përdorur çmimet dhe normat e kapjes së parashikuara. Tarifa për BRE (€/MWh) përcaktohet çdo prill në mënyrë që shuma totale e parasë mujore gjatë periudhës prill–mars të jetë zero kur aplikohet mbi konsumin e faturuar të parashikuar. Shuma kumulative brenda vitit tregon pikat e përkohshme të larta dhe të ulëta të likuiditetit. Sipas dizajnit, linja kumulative kthehet në zero në fund të çdo periudhe tarifore (mars).

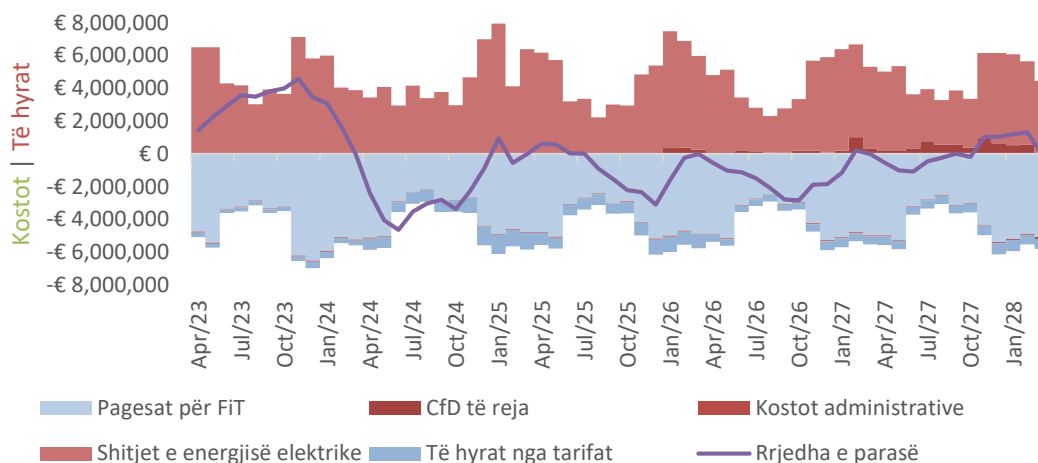
Në skenarin bazë, tarifa vjetore e llogaritur për BRE për çdo periudhë prill–mars është negative. Një tarifë negative tregon se të ardhurat e pritshme nga tregu (duke përfshirë kthimet nga CfD kur të ardhurat nga tregu tejkalojnë çmimet (*strike prices*)) janë më të mëdha se pagesat totale të skemës së mbështetjes gjatë vitit të plotë; në këtë rast konsumatorët do të merrnin një kredit neto. Megjithatë, trendi mujor është i rëndësishëm për likuiditetin. Pozita kumulative e parasë së Fondit tregon luhatje sezonale edhe kur vlera neto vjetore është zero, me nevojat e përkohshme për likuiditet që zakonisht përkojnë me prodhimin e ulët hidro, kapjen më të dobët të diellit gjatë verës dhe kur çmimet janë nën çmimet (*strike price*) të indeksuara. Këto nevoja përcaktojnë kërkesën për kapital punues: pika më e thellë negative

⁶ Çmimi mujor i tregut është ndërtuar përmes dekompozimit dhe ankorimit me çmimet e së ardhmes HUDX. Duke përdorur të dhënat e janarit 2023 – korrikut 2025 nga ALPEX, u vlerësuan indekse sezonale 12-mujore dhe u zvogëluar për të shmangur ndryshimet që vijnë nga disponueshmëria afatshkurtër e të dhënave të ALPEX. Niveli u përshtat me një trend linear, dhe më pas sezonaliteti u riaplikua për të formuar skenarin bazë.

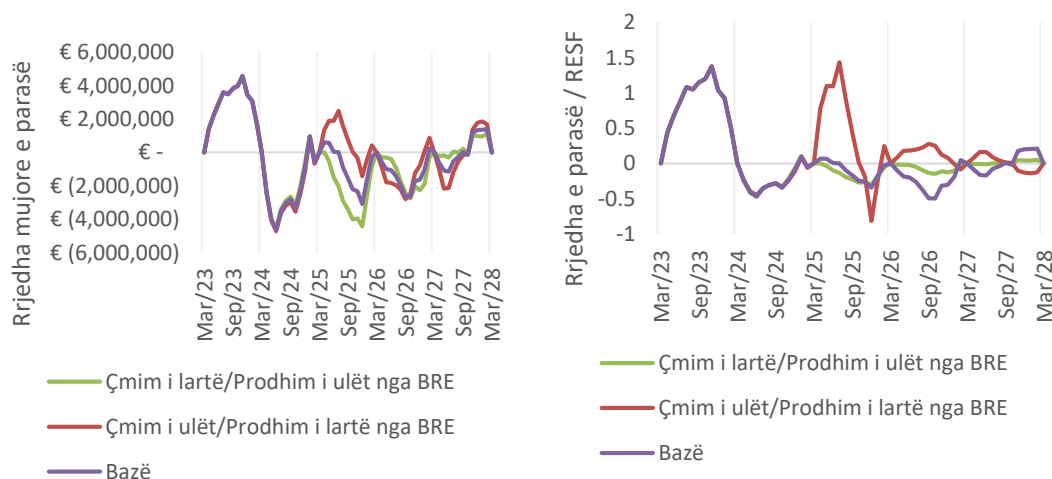
kumulative brenda një viti prill–mars është rezerva e likuiditetit që Fondi duhet të ketë në dispozicion për të përmbushur detyrimet pa ndryshuar tarifat gjatë vitit.

Figura 7 Analiza e rezervës së likuiditetit – rrjedha e parasë skenari bazë

Testet e ndjeshmërisë sipas drejtimit sillen siç pritej dhe janë informative për planifikim. Në një mjedis me çmime të ulëta të tregut dhe prodhim të lartë të energjisë së ripërtërishme, deficitet mujore thellohen dhe tarifa vjetore lëviz drejt zeros ose bëhet pak pozitive në disa vite. Në një mjedis me çmime të larta të tregut dhe prodhim të ulët të energjisë së ripërtërishme, suficitet mujore zgjerojnë dhe tarifa vjetore bëhet gjithnjë e më negative. Këto lëvizje janë në përputhje me mënyrën se si janë ndërtuar të ardhurat dhe detyrimet.

Figura 8 Rrjedha mujore e parasë së RES Fondit (majtas), Raporti në mes rrjedhës së parasë dhe likuiditetit (djathtë)

Analiza dëshmon se ka nevojë për një rezervë sezonale likuiditeti. Rezerva duhet të përcaktohet në nivelin e deficitit kumulativ maksimal për çdo vit prill–mars, rreth 4–5 milionë € (afërsisht 50% e Fondit Vjetor të BRE-së në skenarin bazë dhe në skenarin me çmim të lartë të tregut / prodhim të ulët të energjisë së ripërtërishme, ose 82% e Fondit Vjetor të BRE-së në skenarin me çmim të ulët të tregut / prodhim të lartë të energjisë së ripërtërishme).

Mungesat e likuiditetit ka më shumë gjasa të ndodhin nga maji deri në tetor. Faktorët kryesorë mund të jenë: tarifë vjetore negative e paguar çdo muaj, vëllime/ norma kapjeje sezonale të ulëta që reduktojnë të ardhurat nga tregu, dhe muajt kur çmimet bien nën çmimet (*strike price*) të CfD-ve. Në praktikë, përdorimi i një linje kredie të ripërtërishme dhe mbajtja e një dysHEMEJE prej 0 €/MWh për Tarifën BRE gjatë viteve të para të operimit dhe për të parapaguar rënien e të hyrave gjatë sezonit të verës, janë të dyja opsione të vlefshme. Linja e kredisë dhe fondi vjetor i ripërtërishëm duhet të përditësohen dhe përshtaten rregullisht bazuar në parashikime.

5.1.2 Të ardhurat e Fondit Mbështetës të Energjisë së Ripërtërishme

Fondi i Energjisë së Ripërtërishme do të rikuperojë të ardhurat nga shitjet e energjisë në tregun e organizuar, diferencat pozitive në kontratat CfD, shitjet e garancive të origjinës ose të ardhurat nga grantet ose kontributet siç parashihet në Ligjin për BRE.

Këto janë shtjelluar më poshtë.

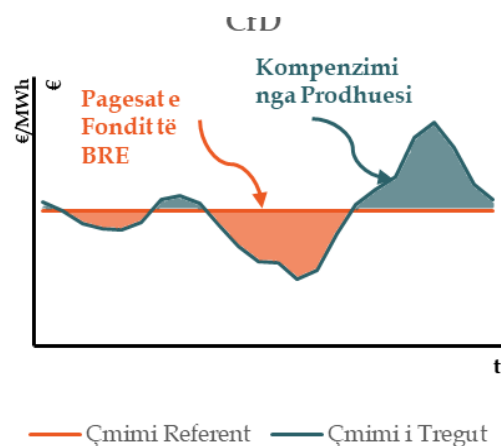
5.1.2.1 Shitjet e energjisë në tregjet e organizuara

OER është palë homologe dhe marrës fizik i energjisë për prodhuesit e privilegjuar nën mbështetjen e FiT dhe kontratatve të trashëguara MBE. Si marrës ekzistueses fizik i energjisë së tyre, OER ndan prodhimin e tyre fizik në treg. Për të siguruar transparencë në çmimin e shitjes, kjo energji do të shitet ekskluzivisht në tregun e organizuar, tani referuar në Bursën Shqiptare të Energjisë (ALPEX). Të ardhurat nga shitja e energjisë në tregun e organizuar përdoren për të kompensuar diferencat në pagesat për prodhuesit e energjisë së ripërtërishme të pranuar në skemën e mbështetjes.

5.1.2.2 Dallimet në pagesat CfD

Siç u shtjellua më parë, fondi rikuperon kostot e nevojshme për të mbuluar mbështetjen e ofruar sipas mekanizmave të Kontratave për Diferencë (CfD). Në këtë mekanizëm, prodhuesit kanë të drejtë të rikuperojnë diferencën midis çmimit të tyre të fiksuar dhe çmimit referent. Megjithatë, nëse çmimet e tregut janë të larta, mund të ndodhë që çmimi i tregut të jetë më i lartë se çmimi i fiksuar. Në skemat simetrike të mbështetjes së CfD, prodhuesve në rrethana të tilla u kërkohet të kompensojnë Operatorin e Energjisë së Ripërtërishme për ndryshime të tilla, duke e bërë në mënyrë efektive Operatorin e Energjisë së

Figura 9 Pagesat e CfD midis Fondit BRE dhe Prodhuesve

Ripërtërishme një marrës neto të fondeve të tilla. Nëse ndodhin raste të tilla, këto do të llogariten si të ardhura për Operatorin e Energjisë së Ripërtërishme.

Sipas Ligjit BRE, Çmimi Referent është çmimi për orë i vendosur në tregun një ditë përpara me të cilin operon ALPEX. Nëse çmimi i tregut një ditë përpara nuk mund të përcaktohet, Çmimi Referent përcaktohet nga Rregullatori, përmes akteve nënligjore bazuar në metodologjinë për përcaktimin e Çmimit Referent. Në rast se Çmimi Referent është negativ, ai konsiderohet zero për qëllime të barazimit financiar sipas një Kontrate për Diferencë.

5.1.2.3 Kontributet në fond

Fondi i Energjisë së Ripërtërishme, siç përcaktohet në Ligjin për BRE-së, parashikon tërësinë e fondeve, përfshirë ato të marra nga buxheti qendror, çdo donacion apo kontribut tjetër që duhet të llogaritet si të ardhura në llogaritjen vjetore të Fondit të Energjisë së Ripërtërishme.

5.1.2.4 Garancitë e Origjinës

Prodhuesit e energjisë së Ripërtërishme që marrin mbështetje financiare nuk kanë të drejtë për Garancitë e Origjinës (GO) për energjinë elektrike të mbuluar nga kjo mbështetje. Në vend të kësaj, e drejta për GO transferohet tek OER, i cili mund të shesë GO dhe të drejtojë të ardhurat në Fondin BRE. Kjo marrëveshje parandalon kompensimin e dyfishtë për të njëjtën energji elektrike, një herë përmes pagesave mbështetëse dhe përsëri përmes të ardhurave nga GO.

5.1.2.5 Përshtatjet vjetore

Fondi BRE duhet të përshtatet çdo vit për të rikuperuar diferencat midis vëllimeve të parashikuara dhe aktuale të energjisë elektrike të prodhuar nga Skema Mbështetëse e Energjisë së Ripërtërishme, kostot e parashikuara dhe aktuale të financimit ose diferencat midis çmimeve të supozuara dhe ato aktuale të tregut. Këto diferenca rregullohen me interes, në përputhje me precedentët e ZRRE-së për normat afatshkurtra të interesit, bazuar në të dhëna publike të krahasueshme.

5.2 Formula e Fondit Mbështetës së Energjisë së Ripërtërishme (Fondi BRE)

Bazuar në nenin 23, paragrafi 4 i Ligjit të BRE, dhe rolet dhe përgjegjësinë e OER-së, formula e mëposhtme përdoret për të nxjerrë të Hyrat e Lejuara Maksimale të parashikuara të Fondit të BRE-së për t'u rikuperuar nga Obligimi i Energjisë së Ripërtërishme:

$$RESF = \frac{(C_{PPA} + C_{CFD} + C_{FiP} + C_{Pro} + Bal + Adm + Fin - S_{Elec} - S_{GO} - G + Adj)}{(1 - BDTA)} \quad (5.1)$$

Ku komponentët e kostove të lejuara të Fondit BRE (RESF) për t'u rikuperuar nga Obligimi i Energjisë së Ripërtërishme përfshijnë:

C_{PPA}

- Kostoja totale e energjisë elektrike të blerë nga prodhuesit e privilegjuar që mbështeten në bazë të një tarife nxitëse (Feed-in) bazuar në një Marrëveshje të Blerjes së Energjisë, duke përfshirë blerjet nga MBE-të e trashëguara.

Këto kosto përfshijnë çdo kosto për kompensim që lidhet me reduktimet që i nënshtrohen kompensimit nga OER.

C_{CFD}

- Diferencat e pagueshme midis Çmimit të Fiksuar dhe Çmimit Referent për Prodhuesit e Privilegjuar me mbështetje bazuar në një Kontratë për Diferencë (CfD). Këto kosto mund të jenë negative.

Këto kosto përfshijnë çdo kosto për kompensim që ndërlidhet me reduktimet që i nënshtrohen kompensimit nga OER.

Prodhuesit e privilegjuar të mbështetur nga skema CfD duhet të shesin energjinë e tyre në tregun e organizuar të energjisë. Diferenca e pagueshme do të llogaritet në bazë të diferencës për orë mes çmimeve të tregut të organizuar dhe çmimit të fiksuar.

C_{FIP}

- Pagesat e premiumit për Prodhuesit e Privilegjuar me mbështetje në bazë të një Kontrate për Premium. Këto kosto përfshijnë çdo kosto për kompensim që lidhet me reduktimet që i nënshtrohen kompensimit nga OER.

C_{Pro}

- Kompensimi ndaj Vetë-konsumatorve bazuar në energjinë elektrike të blerë nga OER, sipas Skemës Mbështetëse të Vetë-konsumatorve.

Bal

- Kostot e balancimit për prodhuesit e privilegjuar që janë pjesërisht të përjashtuar nga përgjegjësia e balancimit, sipas nenit 14 të Ligjit të BRE;

Adm

- Kostot administrative, monitoruese dhe raportuese;

Fin

- Kostot financiare që lidhen me sigurimin e likuiditetit të fondit, duke përfshirë por pa u kufizuar në kostot e financimit, qasjen në treg, kapitalin punues, koston e sigurimit të rezervave për të garantuar likuiditet financiar dhe aftësinë paguese të Fondit Mbështetës të Energjisë së Ripërtërishme në baza të vazhdueshme, duke marrë parasysh edhe sezonalitetin e fondeve.

Komponentët e mëposhtëm të të ardhurave zbriten nga kërkesat totale të fondit:

S_{Elec}

- Të ardhurat nga shitjet e energjisë elektrike të blerë nga Prodhuesit e Privilegjuar që janë mbështetur në bazë të një Tarife Nxitëse, MBE ose energji elektrike të blerë përmes Skemës Mbështetëse të Vetë-konsumatorve, në Tregun e Organizuar;

S_{GO}

- Të ardhurat nga shitjet e Garancive të Origjinës;

OER do të shesë Garancitë e Origjinës përmes tregjeve të organizuara GO, ose në mungesë të tregjeve të tilla, përmes një procesi konkurrues

të tenderit që do të propozohet nga OER dhe do të miratohet nga ZRRE-ja.

- G* - Të ardhurat nga grantet, donacionet dhe kontributet;
- BDTA* - Rritja për borxhin e keq për të lejuar dështimet në normat e mbledhjes;

Përshtatjet e fondit llogariten gjatë çdo rishikimi të tarifave me formulën e mëposhtme:

$$ADJ = (AAC_{RESF,t-1} - AAR_{RESF,t-1}) * (1 + I_t) \quad (5.2)$$

- AAC_{RESF, t-1}* - Kostot e Realizuara të Lejuara të fondit të BRE gjatë periudhës së mëparshme rregullatore.
- AAR_{RESF, t-1}* - Të Ardhurat e Realizuara të Lejuara (përfshirë të ardhurat nga Obligimi i Energjisë së Ripërtërishme) të fondit BRE gjatë periudhës së mëparshme rregullatore
- I_t* - norma e interesit për vitin relevant t, që llogaritet bazuar në EURIBOR plus S%, ku S paraqet vlerën e përcaktuar nga ZRRE-ja gjatë shqyrtimeve periodike që reflekton preminë e pagueshme nga i licencuari për hua afatshkurtra

5.3 Llogaritja e Obligimit të Energjisë së Ripërtërishme

Fondi BRE-do të financohet përmes Obligimit të ER i cili mbledhet nga të gjithë furnizuesit që furnizojnë konsumatorët fundorë, në baza mujore, llogaritur për kWh të konsumuar. Bazuar në nenin 24, paragrafi 5 i Ligjit BRE, konsumatori fundorë mund të përjashtohet nga pagesa e Obligimit të ER nëse plotësohen të dyja kushtet e mëposhtme:

- (i) ka blerë GO që mbulojnë të gjithë konsumin, dhe
- (ii) konsumi i tij furnizohet përmes një kontrate blerjeje me një prodhues BRE që nuk merr mbështetje.

Prandaj, kjo kërkesë e përjashtuar do të zbritet nga vëllimi i përgjithshëm i konsumit të energjisë elektrike, i cili do të shërbejë si bazë për llogaritjen e Obligimit për Energji të Ripërtërishme.

Formula për llogaritjen e Obligimit të Energjisë së Ripërtërishme mund të paraqitet si më poshtë:

$$Obligimi\ ER = \frac{RESF}{E_{Cons}} \text{ [€cent/kWh]} \quad (5.3)$$

ku:

- RESF* - Të Hyrat Maksimale të Lejuara të OER, siç përcaktohet me ekuacionin 5.1

- Konsumi total i parashikuar i energjisë elektrike nga konsumatorët fundorë (duke liruar konsumatorët e përjashtuar)

Obligimi ER do të mbledhet nga furnizuesit e energjisë elektrike dhe do të transferohet në Fondin ER sipas faturimeve në përputhje me Rregullat e Tregut. OER do t'u kërkojë të gjithë furnitorëve të ofrojnë instrumentet e duhura të sigurimit të pagesave që do të aktivizohen në rast se furnizuesi nuk përmbush obligimet e tij të pagesave ndaj OER.

Obligimi ER do të identifikohet veçmas në faturat e konsumatorëve fundorë.

Studimi i rastit Austri: RSME financohet kryesisht përmes dy tarifave: një tarifë fikse dhe një taksë me përqindje, të dyja të paguara nga konsumatorët fundorë të lidhur me rrjetin Austriak. Tarifa fikse vendoset çdo tre vjet dhe është tarifë fikse për pikë matjeje, duke siguruar një rrjedhë të qëndrueshme dhe të parashikueshme të ardhurash. Taksa e përqindjes vendoset çdo vit dhe mund të ndryshohet përgjatë vitit. Ajo shton një shtesë uniforme në tarifat e rrjetit. Studimi i rastit të Austrisë shpjegohet në detaje në seksionin **Error! Reference source not found.** të këtij raporti.

5.3.1 Obligimi Negativ i Energjisë së Ripërtërishme

Bazuar në ekuacionin 5.1 për të Fondin RESF të OER (RESF), ZRRE-ja thekson se të ardhurat nga shitja e energjisë elektrike dhe GO mund të tejkalojnë kostot totale të Fondit, duke rezultuar kështu në një RESF negative, dhe nga ana tjetër një Obligim negativ ER.

Disa vende evropiane si Austria dhe Italia zbatojnë një minimum prej 0 €/MWh për tarifa të tilla. Çdo e ardhur që tejkalon shumën e kostove totale të lejuara të parashikuara të Fondit BRE më pas bartet në periudhën rregullatore të ardhshme përmes mekanizmit të përshtatjeve. Kjo qasje ka disa avantazhe si rritja e sigurisë së financimit të Fondit BRE, rritja e stabilitetit të faturave (megjithëse fatura më të larta), thjeshtësia administrative dhe reduktimi i rrezikut për furnitorët. ZRRE propozon që Detyrimi për Energjinë e Ripërtërishme të lejohet të jetë negativ, pasi konsumatorët duhet të përfitojnë në periudhat kur të ardhurat nga çmimet e larta të tregut tejkalojnë kostot e mbështetjes.

Studimi i rastit Irlandë: Taksa e PSO e Irlandës rillogaritet çdo vit nga Rregullatori (CRU): nëse çmimet e shitjes me shumicë tejkalojnë çmimet e fiksuara të mbështetjes, gjeneratorët paguajnë tepërcën në llogarinë e PSO, duke e kthyer kërkesën neto në negative. Prandaj, CRU mund të vendosë taksën nën zero, siç u vendos në 2022/2023 ku konsumatorët morën 89.1 € nga taksa PSO. CRU Irlandeze vendosi taksën në 0 € në 2023/24, duke zgjedhur të bartë tepërcën përpara për të zbutur tarifat e vitit të ardhshëm.

Ngarkesa negative janë zbatuar në Luksemburg dhe Irlandë. Në këtë rast konsumatorët përfituan dhe ishin të vetëdijshëm për përfitimet e skemave të mbështetjes së energjisë së

Ripërtërishme që zbusin çmimet e larta të energjisë elektrike në treg. Megjithatë, detyrimi negativ duhet të kufizohet në zero deri sa fondi i OER të arrijë likuiditetin e nevojshëm (shih Seksionin 5.1.1.6).

Në rast të një Obligimi negativ të ER, OER do të kompensojë furnitorët përmes faturimeve në përputhje me Rregullat e Tregut.

5.4 Procedurat dhe e përcaktimit dhe rishikimit të tarifës së Obligimit të Energjisë së Ripërtërishme

RES Fondi i OER, duke përfshirë Obligimin ER, do të përcaktohen të paktën një herë në vit. Tarifat mund të vendosen përmes procesit të rregullt, ose përmes një rishikimi të jashtëzakonshëm të tarifave. Për të siguruar përafrimin me procesin e përcaktimit të tarifave për tarifën e rregulluar OST/OT, OSSH dhe FSHU, procedura dhe afati kohor për përcaktimin e të RES fondit të BRE dhe Obligimin përkatës të ER, duhet të përputhen me procedurat e përcaktuara në rregullin e OST/OT⁷.

- REO do të përcaktohet çdo vit dhe do të harmonizohet me Vitin Përkatës të OST/OT (1 prill – 30 mars);
- REO duhet të dorëzojë propozimin e tij për fondin e BRE-së jo më vonë se pesëdhjetë (50) Ditë Pune para fillimit të Vitit Përkatës të ardhshëm;
- ZRRE do të informojë REO-në nëse miraton llogaritjen e OST-së për fondin e BRE-së të paktën dyzet (40) Ditë Pune para fillimit të Vitit Përkatës të ardhshëm;
- Nëse Rregullatori nuk e miraton REO-në e propozuar, ai do të japë arsyet dhe provat përkatëse, në përputhje me Rregullin. REO nuk do të rregullohet derisa Rregullatori të miratojë një propozim ose të ofrojë llogaritjen e tij për BRE-në dhe REO-në.
- Çdo ndikim pozitiv ose negativ mbi fondin, që rezulton nga vonesat në miratimin e REO-së, do të rikuperohet me interes gjatë secilit Vit Përkatës.

Procesi Automatik për rishikimin dhe miratimin e fondit të BRE-së dhe tarifës së REO-së duhet të lejojë kohë të mjaftueshme për angazhimin e palëve të interesit, duke marrë parasysh njëkohësisht natyrën mekanike dhe automatike të rregullimeve vjetore.

5.4.1 Procesi i rregullt i rishikimit të tarifave

Para fillimit të çdo viti rregullator, OER dërgon një propozim për Fondin BRE dhe Obligimin ER në ZRRE të paktën 50 ditë pune përpara. Propozimi duhet të përfshijë të gjitha të dhënat dhe llogaritjet mbështetëse. Më pas, ZRRE shqyrton propozimin për saktësinë, ndërlidhjen dhe arsyeshmërinë dhe mund të kërkojë sqarime të mëtejshme ose informacione shtesë nga OER.

⁷ Rregulla e ZRRE-së për vendosjen e të Hyrave të Lejuara Maksimale të Operatorit të Sistemit të Transmetimit dhe Tregut. Në dispozicion në: <https://ero-ks.org/2017/Rregullat/TSO-MO%20Pricing%20Rule.pdf>

Për të siguruar transparencë, të gjitha dokumentet dhe paraqitjet jo-konfidenciale publikohen në faqen e internetit të ZRRE-së.

ZRRE-ja përgatit një vlerësim të përkohshëm të propozimit të OER të paktën 20 ditë pune para fillimit të vitit rregullator. Ky vlerësim mund të modifikojë paraqitjen e OER-së aty ku është e arsyeshme, me të gjitha ndryshimet të shpjeguara qartë. Pas ta njoftoj OER-në, ZRRE-ja mban një konsultim publik përpara se të nxjerrë vendimin përfundimtar për Fondin BRE dhe Obligimin ER. Këto të hyra të miratuara zbatohen që nga fillimi i periudhës rregullatore. Çdo gabim, raportim i gabuar ose mosmarrëveshje e pazgjidhur do të përshtatet në vitet në vijim.

5.4.2 Shqyrtime e jashtëzakonshme të tarifave

Një shqyrtim i jashtëzakonshëm mund të iniciohet në rastet kur ngjarje të rëndësishme dhe të paparashikuara, të tilla si ndryshimet tatimore, forca madhore ose incidente të tjera të pakontrollueshme, ndikojnë ndjeshëm në të hyrat ose kostot e OER. Për ta rregulluar këtë çështje, ndikimi financiar që rezulton nga incidente të tilla duhet të tejkalojë një prag materialiteti prej 20% të hyrave vjetore. Rishikimi fokusohet vetëm në efektet e drejtpërdrejta financiare të rastit, duke përjashtuar faktorët e jashtëm. Rishikimi i jashtëzakonshëm mund të iniciohet nga ZRRE-ja ose OER.

Pasi të aktivizohet, OER duhet të paraqesë Raport të Ndikimit Financiar brenda 20 ditëve të punës, duke detajuar ngjarjen, efektet e tij në kosto dhe të hyra dhe nëse tejkalon pragun e materialitetit. ZRRE-ja më pas ka 20 ditë pune për të miratuar ose refuzuar përshtatjet e propozuara bazuar në vlefshmërinë e llogaritjeve dhe provave të disponueshme. Nëse miratohet, Fondi i rishikuar BRE dhe Obligimi ER hyjnë në fuqi menjëherë. Nëse refuzohet, ZRRE duhet të shpjegojë vendimin e saj. Çdo mosmarrëveshje mund të apelohej zyrtarisht në përputhje me ligjet në fuqi.

6 Përvojat ndërkombëtare

Ky seksion i Raportit ofron një pasqyrë të dy shembujve të shqyrtuara nga ZRRE-ja në zhvillimin e Mekanizmit Mbështetës të Energjisë së Ripërtërishme. Kapitulli është i strukturuar si më poshtë:

- Seksioni 6.1 shqyrton studimin e rastit të Austrisë dhe entitetin e menaxhimit të mbështetjes së energjisë së ripërtërishme (RSME)
- Seksioni 6.2 shqyrton GSE italiane dhe llogarinë e klerimit CSEA.

6.1 Austri – Subjekti i Menaxhimit për Mbështetje të Energjisë së Ripërtërishme (RSME)

Austria financon skemën e mbështetjes së energjisë së ripërtërishme përmes Subjektit të Menaxhimit për Mbështetje të Energjisë së Ripërtërishme (RSME). Baza ligjore e RSME është

përcaktuar në Aktin Federal për Zgjerimin e Energjisë nga Burimet e Ripërtërishme (Akti i Zgjerimit të Energjisë së Ripërtërishme) të vitit 2021 (*Erneuerbaren-Ausbau-Gesetzes – EAG*).⁸

Operatori RSME emërohet dhe mbikëqyret nga Ministri Federal për Veprimin Klimatik, Mjedisin, Energjinë dhe Lëvizshmërinë (BMK). Përfaqësuesit e BMK-së ftohen në mbledhjet e këshillit mbikëqyrës të RSME-së, dhe RSME-ja paraqet llogaritë vjetore dhe raportet në BMK. RSME i nënshtrohet inspektimit nga Gjykata Austriake e Auditimit.

Operatori aktual i RSME është OeMAG, një shoqëri private aksionare në pronësi të operatorëve të rrjetit, bankave dhe kompanive industriale. Aksionari më i madh është Austrian Power Grid AG me 24.4% të aksioneve.

Neni 67 i EAG përcakton pesë funksione kryesore në RSME:

1. dhënien, trajtimin dhe mbikëqyrjen e mbështetjes financiare në kuadër të EAG;
2. publikimin e mbështetjes vjetore të disponueshme përmes ankandëve ose granteve të investimeve, si për sa i përket vëllimit (kapacitetit) ashtu edhe fondeve për secilën teknologji dhe lloj mbështetjeje;
3. mbajtjen e bazës së të dhënave mbështetëse të EAG të përditësuar dhe sigurimin që operatorët e impianteve të japin të dhëna brenda afatit ligjor 14-ditor;
4. marrjen e të gjitha masave në fuqinë e saj për të siguruar fondet dhe likuiditetin e nevojshëm, duke përfshirë marrjen e borxhit (vetëm me dakordësinë e shprehur të BMK-së).
5. Ofrimin e të gjitha të dhënave dhe informacionet e nevojshme BMK-së dhe Autoritetit Rregullator (E-Control).

RSME shërben gjithashtu si administrator për skemat mbështetëse të trashëguara sipas *Ökostromgesetz* (Akti i Energjisë Elektrike të Gjelbër i vitit 2012), i cili përfshin tarifat e furnizimit të dhëna nga 2012 deri në 2021.

Të dhënat e mbledhura nga RSME përfshijnë, a) përcaktimin dhe operatorin e impiantit, b) llojin e impiantit, kapacitetin maksimal dhe kapacitetin e ruajtjes (nëse ka), c) llojin dhe shumën e mbështetjes së marrë në kuadër të EAG, d) në rastin e impianteve të Ripërtërishme që marrin një premium nxitës (FiP): sasinë e energjisë elektrike të futur në rrjetin publik të energjisë elektrike në kWh, e) llojin dhe shumën e mbështetjes tjetër të dhënë (nëse ka), f) datën e funksionalizimit të impiantit, g) datën e dekomisionimit të impiantit dhe, h) në rastin e impianteve që funksionojnë me lëndë të para: llojin e karburantit të përdorur.

⁸ Akti Federal për Zgjerimin e Energjisë nga Burimet e Ripërtërishme (Akti i Zgjerimit të Energjisë së Ripërtërishme), 2021. Në dispozicion në: https://pvaustria.at/wp-content/uploads/Austrian_Renewable_Energy_Expansion_Act_1645214803.pdf

6.1.1 Struktura e llogarive të izoluara që operojnë nën RSME

RSME operon 3 llogari të veçanta:

Llogaria 1: EAG *Renewable Electricity Ledger* – Projektet e energjisë së Ripërtërishme sipas Aktit të Zgjerimit të Energjisë së Ripërtërishme (EAG) të vitit 2021

Llogaria 2: Agjenti Marrës i Energjisë së Gjellbër ÖSG – Skemat mbështetëse të kontratave të trashëguara të dhëna përmes Ökostromgesetz të përcaktuara në Aktin e Energjisë Elektrike të Gjellbër të vitit 2012 (ÖSG),⁹ që përfshin Tarifat Nxitëse të furnizimit të dhëna nga 2012 deri në 2021.

Llogaria 3: Agjencia e Promovimit të Gazit të Ripërtërishëm RGPA.

Nga kjo pikë e tutje do të analizohen vetëm Llogaritë 1 dhe 2 (Energjia e Ripërtërishme) të RSME-së. Funksionimi i llogarisë 3 (Gazrat e Ripërtërishme) është i ngjashëm me llogarinë 1.

6.1.1.1 Llogaria 1 – "EAG Renewable Electricity Ledger" (EAG, Seksioni 69)

Llogaria e Energjisë Elektrike të Ripërtërishme u krijua si pjesë e Njesisë së re të Menaxhimit për Mbështetje të Burimeve të Ripërtërishme (RSME). Nga Llogaria 1, RSME disburson çdo pagesë mbështetëse pas vitit 2021: këste mujore të premiumeve të tregut, këste të granteve të investimeve dhe shpenzimet e veta administrative dhe të financimit.

Komponentët e kostos që RSME lejohet të rikuperojë për projektet e energjisë së ripërtërishme sipas EAG (Llogaria 1) përshkruhen në seksionin 69 paragrafët 1 dhe 2, të EAG dhe përfshijnë:

1. Premiumet nxitëse të furnizimit dhe grantet për investime,
2. Mbështetja teknologjisë provinciale (8 milionë euro vjetore të disbursuara për provincat federale për të mbështetur prodhimin e energjisë elektrike të Ripërtërishme),
3. Shpenzimet administrative dhe financiare që lidhen me mbështetjen e premiumeve të furnizimit,
4. Kostot e vlerësimit të skemave mbështetëse së burimeve të Ripërtërishme (çdo 3 vite, të detajuara sipas nenit 91 të EAG).

Kjo llogari e RSME është thjesht financiare dhe nuk përfshin asnjë marrëveshje për blerjen e energjisë ose transferim të Garancive të Origjinës. Prodhuesit e energjisë së ripërtërishme shesin të gjithë energjinë dhe garancitë e origjinës në treg, dhe vetëm kompensimet financiare për premiumet e furnizimit, CfD-të dhe grantet kompensohen nga RSME.

⁹ Ökostromgesetz (Akti i Energjisë të Gjellbër) 2012 i ndryshuar më 08/01/2013. Në dispozicion në: https://www.e-control.at/documents/1785851/1811363/OESG-2012-Fassung-vom-08-01-2013_en.pdf/e3f5aab1-d4e6-44c2-a57b-8033da5db678?t=1413908457345

Për të siguruar likuiditetin e shpenzimeve financiare të fondit si linjat e kredisë, tarifat e angazhimit/marrëveshjes për linjat e kredisë, komisionet e garancisë (vetëm me pëlqimin ministror) dhe interesat e fituara ose interesat negative të tepërca të parave të gatshme, ndër të tjera.

6.1.1.2 Llogaria 2 – "ÖSG Green Power Settlement Agent" (ÖSG, Seksioni 50)

Agjenti Marrës i Energjisë së Gjelbër është një llogari e veçantë brenda RSME i cili mbulon programin ekzistues të furnizimit të tarifave nxitëse.

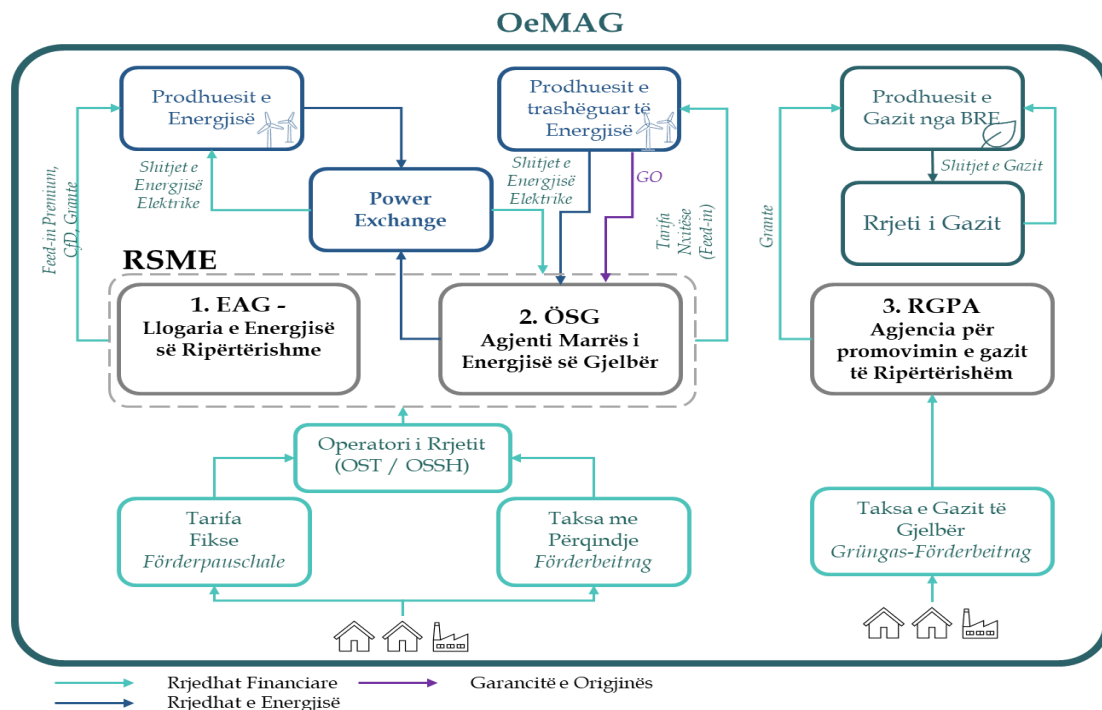
Për projektet e trashëguara të Energjisë së Ripërtërishme të mbështetura përmes skemës së tarifave nxitëse (*Feed-in*), RSME kryen detyrat si një marrës fizik i energjisë, përmes Agjentit Marrës i Energjisë së Gjelbër. RSME blen të gjithë energjinë elektrike nga projektet të mbështetura përmes tarifave nxitëse dhe shet energjinë elektrike dhe garancitë e origjinës në treg, si dhe është palë përgjegjëse për balancimi.

Komponentët e kostos që RSME lejohet të rikuperojë për projektet e trashëguara të energjisë së ripërtërishme janë përshkruar në seksionin 42 të Aktit të Energjisë të Gjelbër dhe përfshijnë:

1. Deficitin neto të tarifave nxitëse – çdo deficit që mund të rezultojë nga diferenca midis kostos së blerjes së energjisë të gjelbër dhe të ardhurave nga shitja e energjisë të gjelbër dhe garancive të origjinës, duke zbritur çdo shpenzim të mbuluar nga provincat federale
2. Kostot administrative dhe financuese
3. Energjinë balancuese (tarifat e jobalancit)
4. Çdo shënim në tarifat nxitëse siç përshkruhet në seksionin 21 dhe 22 të ÖSG
5. Shpenzimet e granteve për mbështetje teknologjike (nuk zbatohen pas vitit 2021).

Figura 10 Paraqitja skematike e RSME Austriake

6.1.2 Financimi dhe tarifat e RSME

RSME pranon pagesa nga dy taksa të krijuara nga EAG 2021, a) tarifën me normë fikse (*Erneuerbaren-Förderpauschale*) dhe b) taksën e përqindjes (*Erneuerbaren-Förderbeitrag*), si dhe dënimet, interesi dhe zëra të tjerë me të ardhura të vogla, të shpjeguara në seksionin 6.1.2.

Seksioni 71 i EAG përcakton të gjitha rrjedhat e të ardhurave të RSME si për Llogarinë e Energjisë Elektrike të Ripërtërishme EAG ashtu edhe për Agjentin Marrës së Energjisë së Gjelbër. Projektet mbështetëse të reja dhe të trashëguara financohen përmes burimeve kryesore të ardhurave:

1. Tarifa fikse – "Erneuerbaren-Förderpauschale" dhe
2. Taksa e përqindjes – "Erneuerbaren-Förderbeitrag",
3. Rrjedha të tjera të vogla të ardhurave:
 - Gjohat - Dëmet e likuiduara të pagueshme nga fituesit e ankandit që tërheqin projektin e tyre ose humbin afatin e zbatimit.
 - Gjohat administrative - Gjohat të vendosura nga autoritetet administrative për shkelje të rregullave të mbështetjes.
 - Depozita të konfiskuara për lidhje me rrjetin - Depozita e paguar nga zhvilluesit e projektit kur kërkojnë kapacitet, e konfiskuar nëse nuk e ndërtojnë.
 - Interesi nga fondet e investuara - Interesi nga depozita njëditore dhe me afat mbi fondet e mbetura në fondin e energjisë elektrike
 - Donacionet, marrëveshjet gjyqësore, faturat e BE-së, etj.

6.1.2.1 Tarifa fikse - "Förderpauschale" - (EAG, seksioni 73)

Tarifa fikse (Förderpauschale) është një tarifë vjetore e energjisë së ripërtërishme në Euro për pikë matjeje. Tarifa fikse paguhet nga të gjithë klientët fundorë që janë të lidhur me rrjetin në Austri. Palët e përjashtuara përfshijnë palët që përdorin energji elektrike nga rrjeti ekskluzivisht për të operuar termocentralet, klientët që ofrojnë shërbime balancuese (sipas seksionit 23b deri në 23d të Aktit të Energjisë Elektrike 2010), Centralet e hidroakumulimit me pompa dhe përjashtime ose reduktive të tjera të mundshme që i nënshtrohen BMK.

Tarifa fikse mbledhet nga operatorët e sistemit (OSSH për tensionin e ulët, OST për tensionin e lartë) përmes faturave të tyre për klientët fundorë. Tarifa fikse shfaqet si një linjë e veçantë në fatura. Operatorët e sistemit i kalojnë shumat e mbledhura në RSME çdo tre muaj. RSME mund të mbledhë shumën e parashikuar paraprakisht për çdo tremujor, me barazime tremujore retrospektive.

Tarifa fikse përcaktohet nga Ministri Federal për Veprim Klimatik, Mjedisin, Energjinë, Lëvizshmërinë, Inovacionin dhe Teknologjinë (BMK), së bashku me Ministrin Federal për Çështjet Dixhitale dhe Ekonomike, një herë në tre (3) vite për çdo nivel rrjeti. Tarifa fikse mund të vendoset në zero (0), por nuk mund të jetë kurrë negative. Tarifa më e fundit me normë fikse u vendos në dhjetor 2024 për vitin 2025 – 2027¹⁰. Legjislacioni i EAG synon të rikuperojë 38% të nevojave për fonde përmes tarifës me normë të fiksuar.

Metoda e llogaritjes, shpërndarja dhe supozimet për përcaktimin e tarifës së fiksuar nuk janë të disponueshme publikisht, megjithatë formulat kryesore dhe të thjeshtuara mund të nxirren si më poshtë:

1. Shuma e synuar që duhet të arrijë tarifa fikse:

$$RSME_{flat} = 0.38 \cdot (RSME_{need} - RSME_{other}) [€] \quad (6.1)$$

2. Faktori i shkallëzimit α i cili konverton peshat në euro:

$$\alpha = \left(\frac{R_{fix}}{\sum_{i=1}^n \omega_i \cdot m_i} \right) [€] \quad (6.2)$$

3. Tarifa fikse për çdo nivel rrjeti:

$$F_i = \alpha \times \omega_i [€/meter/year] \quad (6.3)$$

ku:

$RSME_{need}$ - Nevojat e parashikuara për financim për RSME

$RSME_{other}$ - Të ardhurat e parashikuara nga burime të tjera (Seksioni 6.1.2, pika 3)

¹⁰ Verordnung - Erneuerbaren-Förderpauschale-Verordnung 2025. Në dispozicion në:

<https://www.ris.bka.gv.at/eli/bgb/II/2024/416>

- m_i - Numri i parashikuar i pikave të matjes për nivelin e rrjetit i
- ω_i - peshë për metër që përcakton pjesën relative të çdo niveli rrjeti të ngarkesës së fiksuar të energjisë së Ripërtërishme

Tarifa fikse siguron një rrjedhë të parashikueshme të ardhurash për RSME-në dhe siguron që pjesa e kostos për energjinë e Ripërtërishme të ndahet midis grupeve të ndryshme të klientëve, duke përfshirë konsumatorët me konsum të ulët, si dhe konsumatorët me kërkesë të lartë, përmes një tarife të parashikueshme dhe të qëndrueshme.

6.1.2.2 Kontributi i Energjisë Elektrike të Ripërtërishme (Taksa në përqindje) - "Förderbeitrag" (Seksioni 75, EAG)

Taksa në përqindje është shtesë e energjisë së ripërtërishme e shprehur si përqindje (%) e tarifave mesatare të rrjetit mbarëkombëtar për çdo nivel rrjeti. Ajo paguhet nga të gjithë konsumatorët fundorë të lidhur me rrjetin elektrik austriak, me të njëjtat përjashtime që zbatohen për tarifën fikse (hidroakumulim me pompa, njësitë rezervë të rrjetit dhe çdo përjashtim i mëtejshëm i dhënë nga BMK).

Operatorët e Sistemit të Shpërndarjes (OSSH) dhe, për kyçjet e tensionit të lartë, Operatori i Sistemit të Transmetimit (OST) shton taksën në faturën e përdorimit të rrjetit si dy zëra të veçantë, të paraqitura si shënime të veçanta në faturat e klientëve:

- Komponenti i kapacitetit (€/kW)
- Komponenti i energjisë (€/kWh)

Operatorët transferojnë të ardhurat në RSME çdo muaj.

BMK, së bashku me Ministrin Federal të Punës dhe Ekonomisë, vendos një përqindje të vetme çdo vit. Tarifa më e fundit u vendos në dhjetor 2024 për vitin tarifor 2025 në 10.32%. Kjo përqindje aplikohet për tarifat mesatare austriake të përdorimit të rrjetit dhe humbjes së rrjetit për çdo nivel rrjeti të publikuar në Urdhrin e tarifave të sistemit (SNE-V).¹¹

Meqenëse tarifa e fiksuar është vendosur për tri vite dhe synon të sigurojë 38% të nevojës për financim të RSME-së, taksa e përqindjes është krijuar për të rritur përqindjen e mbetur (duke synuar 62% të nevojës për financim). BMK mund të rregullojë përqindjen gjatë vitit duke ndryshuar urdhëresën, për t'iu përshtatur ndryshimeve të jashtëzakonshme në nevojat e financimit. Taksa e përqindjes mund të vendoset në zero, por nuk mund të jetë kurrë negative,

¹¹ Verordnung - Erneuerbaren-Förderbeitragsverordnung 2025. Në dispozicion në: https://www.oem-ag.at/fileadmin/user_upload/Dokumente/gesetze/Erneuerbaren-Foerderbeitragsverordnung_2025.pdf

ose të lëshojë kredi për konsumatorët. Urdhëresat tarifore të vitit 2024 e demonstrojnë këtë parim në praktikë kur taksa e përqindjes u fiksua në 0%.¹²

Metoda e llogaritjes dhe supozimet për përcaktimin e taksës së përqindjes nuk janë të disponueshme publikisht, megjithatë formulat kryesore dhe të thjeshtuara mund të nxirren si më poshtë:

1. Shuma e mbetur që duhet të ngrejë taksa në përqindje:

$$RSM E_{var} = RSM E_{need} - RSM E_{flat} - RSM E_{other} [€] \quad (6.4)$$

2. Taksa e përqindjes e aplikuar në të gjitha nivelet e rrjetit:

$$P = \frac{RSM E_{var}}{\sum_{i=1}^n (T_{cap,i} \cdot CAP_i + T_{ene,i} \cdot ENE_i)} [\%] \quad (6.5)$$

3. Tarifa shtesë për çdo nivel rrjeti:

$$\begin{aligned} C_i &= p \cdot T_{cap,i} [€/kW/year] \\ E_i &= p \cdot T_{ene,i} [€/kWh] \end{aligned} \quad (6.6)$$

ku:

$T_{cap,i}, T_{ene,i}$	-	Kapaciteti mesatar kombëtar dhe komponentët e tarifave të rrjetit energjetik për nivelin e rrjetit i
CAP_i, ENE_i	-	parashikimi i kapacitetit të kontraktuar (kW) dhe energjisë (kWh) për nivelin e rrjetit i
C_i, E_i	-	Tarifat e kapacitetit dhe energjisë të paraqitura në faturat e klientëve

Taksa e përqindjes plotëson tarifën e fiksuar duke mbuluar në mënyrë fleksibile nevojat e mbetura të financimit. Shton një përqindje uniforme në tarifën mesatare kombëtare të rrjetit për çdo nivel rrjeti, kështu që kontributi i çdo klienti rritet ose bie në proporcion të drejtpërdrejtë me kapacitetin e kontraktuar dhe përdorimin e energjisë. Kjo e mban fluksin e parasë të RSME në përputhje me kostot aktuale duke shpërndarë pjesën më të madhe të shpenzimeve të energjisë elektrike të ripërtërishme në mënyrë të barabartë, përmes një shtesë transparente, të rregullueshme çdo vit.

Të dy tarifat e EAG dhe taksa e përqindjes (*Erneuerbaren-Förderbeitrag*), mund të reduktohen në zero (0), por mund të mos jenë kurrë negative. Tarifa e fiksuar përcaktohet në nenin 73 të EAG si një shumë "në Euro për pikë matjeje" dhe taksa në nenin 75 të EAG si "kontribut". Asnjë formë fjalësh nuk lejon një kredi.

Përshtatjet vjetore

¹² Verordnung - Erneuerbaren-Förderbeitragsverordnung 2023. Në dispozicion në: https://www.oem-ag.at/fileadmin/user_upload/Dokumente/gesetze/2022_12_27_-_Erneuerbaren-Foerderbeitragsverordnung_2023_-_BGBl_I_Nr_498.pdf

RSME do të depozitojë të gjitha fondet në një instrument me interes. Në fund të çdo viti kalendarik, RSME, duhet të hartojë një deklaratë të plotë të Fondit të Energjisë të Ripërtërishme që e mban. Sipas nenit 69, paragrafi 2 i EAG, brenda pesë muajve pas fundit të vitit, pasqyrat financiare të mbyllura për Llogarinë e Energjisë të Ripërtërishme, si dhe për Agjentin Marrës të Energjisë së Gjellbër ÖSG do t'i dorëzohen Ministrisë (BMK). Gjatë asaj periudhe pesë mujore, RSME-ja së pari lidh të gjitha flukset hyrëse të vonuara, kryesisht këstet e dhjetorit të tarifës së fiksuar dhe taksës së përqindjes, kundrejt pagesave tashmë të regjistruara. Njëkohësisht, barazon çdo paradhënie ndër-llogarie të krijuar në tremujorin e katërt: nëse libri FIT para-financoi fondin EAG në dhjetor, kjo shumë barazohet (sipas seksionit 69, paragrafi 2).

Sipas nenit 69, paragrafi 3 të EAG, fondet e mbetura barten si linja e parë në llogaritjet e rikuperimit të kostove për vitin e ardhshëm tarifor. Një bilanc pozitiv (tepricë) rezervohet si Obligim i fondit dhe zbritet nga nevoja e financimit të vitit të ardhshëm, duke ulur automatikisht tarifën e fiksuar dhe/ose taksën e përqindjes. Ndërsa, një bilanc negativ (deficit) rezervohet si aktiv dhe i shtohet kërkesës tjetër të financimit, duke rritur taksat në përputhje me rrethanat.

Në këtë mënyrë, mekanizmi ligjor siguron që çdo shpenzim i mbledhur në të ose mbi të në një vit të neutralizohet përmes ushtrimit të përcaktimit të tarifave për vitin e ardhshëm, duke e mbajtur fondin e energjisë të ripërtërishme neutral ndaj parave me kalimin e kohës duke ruajtur transparencën e plotë midis skemës së re EAG dhe programit FIT i cili është ende në funksion.

6.1.3 Mbrotjtja e konsumatorit të ceneshem sipas EAG dhe RSME

Ligji i Austrisë për Zgjerimin e Energjisë së Ripërtërishme (EAG) miratuar në vitin 2021, parashikon një komponent mbrotjtës social lidhur me dy tarifatat kombëtare për energjinë elektrike nga burimet e ripërtërishme. Ky komponent zbatohet përmes dy mekanizmave, a) përjashtimi i plotë nga pagesa për familjet me të ardhura të ulëta (seksioni 72) dhe b) vendosja e një kufiri maksimal të kostos për familjet (seksioni 72a)

Familjet me të ardhura të ulëta, të cilat përfitojnë nga përjashtimi nga tarifa e transmetimit sipas Ligjit për Tarifën e Transmetimit (*Rundfunkgebührengesetz*), janë të përjashtuara nga tarifa fikse për energjinë e Ripërtërishme, taksa e përqindjes së energjisë të ripërtërishme dhe kontributi për gazin e ripërtërishëm. Përjashtimi është automatik pasi statusi i klientit të regjistrohet në Shërbimin e Informacionit Gebühren (GIS).

Familjet që nuk kualifikohen për përjashtime, por të ardhurat e të cilave nuk tejkalojnë një prag të caktuar (të përcaktuar në përputhje me nenin 48 paragrafi 1 të Kodit të Tarifave të Telekomunikacionit) janë të përjashtuara nga norma fikse e energjisë të Ripërtërishme dhe kontributi i përqindjes së taksës mbi 75 Euro/vit në përgjithësi. Kostoja e shumëve të humbura raportohet nga operatorët në pasqyrën vjetore të barazimit në RSME dhe rimburohet nga të ardhurat e vitit pasardhës tarifor, duke e përhapur kështu masën sociale në bazën më të gjerë të klientëve.

6.2 Itali – Subjektet e menaxhimit për mbështetje të energjisë së ripërtërishme (GSE/CSEA)

Italia financon skemën e saj mbështetëse të energjisë së ripërtërishme përmes dy entiteteve kryesore:

- Gestore dei Servizi Energetici S.p.A (GSE) - Menaxher i Shërbimeve të Energjisë, dhe
- Cassa per i Servizi Energetici e Ambientali (CSEA) – Llogaria e Klerimit të Sektorit të Energjisë.

Korniza ligjore që rregullon këto subjekte përcaktohet kryesisht me Dekretin Legjislativ 387/2003¹³ dhe Dekretin Legjislativ 28/2011¹⁴. Të dy subjektet rregullohen nga ARERA (Autoriteti Rregullator Italian për Energji, Rrjete dhe Mjedis).

GSE është një kompani shtetërore, në pronësi të plotë të Ministrisë së Ekonomisë dhe Financave (MEF). GSE ka tre filiale të cilat kryejnë role të ndryshme kyçe në sektorin italian të energjisë:

- Acquirente Unico – AU S.p.A. vepron si furnizues i mundësisë së fundit dhe për klientët e tregut të mbrojtur, si menaxhues i zyrës ndihmës për klientë, operator i Sistemit të Integruar të Informacionit për Gaz dhe Energji Elektrike, dhe si Subjekti Qendror Italian i Magazinimit (për rezervat e sigurisë së naftës)
- Gestore dei Mercati Energetici – GME S.p.A. është përgjegjëse për menaxhimin ekonomik të tregut me shumicë të energjisë (IPEX), si dhe për tregjet e gazit dhe ato mjedisore.
- Ricerca sul Sistema Energetico – RSE S.p.A vepron si qendër kërkimore dhe analize për sektorin e energjisë, me fokus në projektet strategjike kombëtare, si dhe në vlerësimin dhe certifikimin e projekteve për kursimin e energjisë.

GSE është gjithashtu përgjegjëse për administrimin teknik dhe ekonomik të skemave të ndryshme mbështetëse për energjinë e Ripërtërishme, mobilitetin elektrik, eficiencën e energjisë dhe ndër të tjera edhe ngrohjen qendrore. Përgjegjësitë e GSE përfshijnë verifikimin e përputhshmërisë së impianteve, vendosjen e gjobave, lëshimin e Garancive të Origjinës (GO), menaxhimin e regjistrimit kombëtar të impianteve të Ripërtërishme.

CSEA është një organ ekonomik në pronësi të qeverisë që operon në sektorin e energjisë elektrike, gazit dhe ujit në Itali. Misioni kryesor i tij është mbledhja e disa komponentëve tariforë dhe tarifave të sistemit nga operatorët, menaxhimi financiar (sigurimi i likuiditetit) të mjeteve të mbledhura përmes llogarive të dedikuara të menaxhimit dhe më pas disbursimi

¹³ Dekreti Legjislativ 387/2003. Në dispozicion në:

https://www.mercatoelettrico.org/portals/0/Documents/en-US/20081008DLGS387_29Dec2003%20_en.pdf

¹⁴ Dekreti Legjislativ 28/2011, Numër 28. Në dispozicion në:

<https://www.gazzettaufficiale.it/eli/id/2011/03/28/011G0067/sg>

për kompanitë sipas rregullave të nxjerra nga ARERA. Llogaritë përfshijnë fonde për energjinë e Ripërtërishme, efikasitetin e energjisë, cilësinë e shërbimit, çmontimin nuklear, bonuset sociale, etj.

CSEA aktualisht administron 62 llogari të veçanta:

- 29 për menaxhimin e sektorit të energjisë elektrike
- 25 për menaxhimin e sektorit të gazit
- 6 për menaxhimin e sektorit të ujit
- 2 për menaxhimin e sektorit të mbeturinave

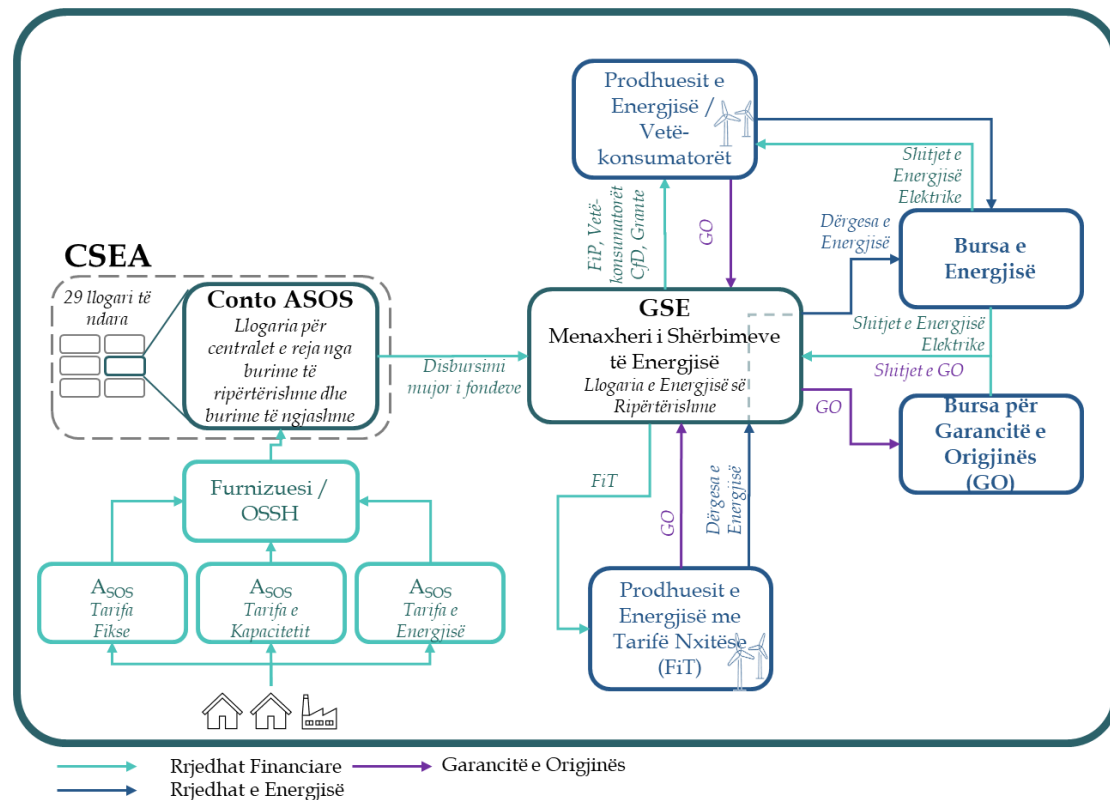
CSEA gjithashtu kryen inspektimin administrativ, teknik, kontabilitet dhe menaxhues të subjekteve.

6.2.1 Ndërveprimet ndërmjet subjekteve BRE në Itali (CSEA/GSE)

GSE realizon blerjen dhe shitjen e energjisë së prodhuar nga burime të ripërtërishme (tarifa nxitëse), zhvillon analiza teknike për kualifikimin e impianteve, aplikon masa të ndryshme stimuluese dhe realizon verifikime mbi të dhënat e certifikuara nga prodhuesit. Shuma totale e mbështetjes, neto nga të ardhurat e marra (nga shitja e energjisë elektrike, GO dhe lëshimi i gjobave), si dhe kostot e bëra për menaxhimin e mekanizmave, përbëjnë nevojat e financimit të GSE për subjektet mbështetëse të energjisë së Ripërtërishme. Këto nevoja financimi mbulohen kryesisht nga të ardhurat e gjeneruara nga komponenti tarifar ASOS.

Figura 11 Paraqitja skematike e subjekteve mbështetëse të energjisë së ripërtërishme në Itali

Furnizuesit/kompanitë e shpërndarjes së energjisë elektrike mbledhin komponentin e tarifës ASOS nga konsumatorët e tyre dhe nga ana tjetër transferojnë fondet e mbledhura nga tarifa ASOS në llogarinë e dedikuar të CSEA për impiantet e reja nga burime të Ripërtërishme dhe të ngjashme, "Conto per nuovi impianti da fonti rinnovabili e assimilate" (ContoASOS). Sipas dispozitave të Shtojcës A të Diskutimit ARERA 618/2023/R/com (TIPPI)¹⁵, konkretisht nenit 5.1, kompanitë e shpërndarjes paguajnë të ardhurat për komponentët ASOS fondit çdo muaj, brenda 15 ditëve të periudhës së mëparshme të faturimit. Nëse të ardhurat janë negative, CSEA do të likuidoje shumën në favor të kompanisë shpërndarëse brenda 60 ditëve nga fundi i muajit.

Kompanitë e shpërndarjes së energjisë elektrike informojnë CSEA çdo 6 muaj për fondet e parashikuara të energjisë elektrike të mbledhura nga konsumatorët e tyre.

Transferimi i fondeve nga ContoASOS në GSE përshkruhet në nenin 12 të TIPPI. CSEA vë në dispozicion të GSE burimet e nevojshme financiare nga ContoASOS sipas një mekanizmi për paradhënie mujore dhe rregullim. Sasia e burimeve financiare që CSEA duhet t'i sigurojë çdo muaj GSE, si një pagesë paraprake, është vendosur në 80% të kërkesës mesatare mujore.

¹⁵ Testo Integrato delle disposizioni per le Prestazioni Patrimoniali Imposte e i Regimi Tariffari speciali – Settore elettrico (TIPPI). Në dispozicion në: <https://www.arera.it/en/atti-e-provvedimenti/dettaglio/23/618-23>

Pagesa paraprake e burimeve financiare duhet të bëhet nga CSEA deri në ditën e 17-të kalendarike të çdo muaji, ndërsa barazimit e zërave të bilancit kryhet deri në ditën e dytë të fundit të punës të çdo muaji, bazuar në raportimin mujor që GSE dërgon në CSEA dhe ARERA. Fondet e pashpenzuara mbeten brenda ContoASOS, duke shërbyer si shtesë likuiditeti.

GSE gjithashtu merr fonde nga shitja e energjisë elektrike për skemat mbështetëse të tarifave të furnizimit, shitja e Garancive të Origjinës, gjobat e lëshuara dhe interesi i grumbulluar për fondet. Këto flukse parash dhe çdo bilanc pozitiv mbeten brenda GSE dhe barazohen neto në llogaritjen vjetore të ASOS. GSE transferon fonde për prodhuesit e energjisë së ripërtërishme në baza mujore.

6.2.2 Kostot e energjisë së ripërtërishme, financimi dhe tarifat

Neni 12.1 i Shtojcës A të TIPPI, detajon komponentët e kostos që do të rikuperohen nga tarifa ASOS. Këta komponentë të kostos përfshijnë:

- Incentivat e energjisë elektrike të ripërtërishme
 - Premiumet e tarifave nxitëse
 - Kontratat për diferencë
 - Grantet për investime
 - Mbështetjen e tarifave të projekteve të trashëguara (neto të ardhurat nga shitja e energjisë elektrike)
 - Tarifat e jobalancit
 - Skemat e mbështetjes së vetë-konsumatorëve
- Kostot administrative dhe monitoruese
- Kostot e interesit dhe tarifave bankare, kostoja e masave të likuiditetit

Komponentët negativë të mëposhtëm zbriten nga kërkesat totale të fondit:

- a) Të ardhurat nga ankandet GO
- b) Gjobat e lëshuara dhe të paguara për GSE nga prodhuesit e mbështetur
- c) Gjobat e lëshuara për GSE
- d) Rikthimet
- e) Mbështetje nga buxheti i shtetit

Tarifa ASOS llogaritet çdo vit nga ARERA duke përdorur parashikime të detajuara të ofruara së bashku nga GSE dhe CSEA. Llogaritja merr parasysh pagesat nxitëse bruto të parashikuara, të ardhurat kompensuese dhe çdo bilanc shtesë të bartur nga viti i kaluar. Këto tarifa i nënshtrohen rivlerësimit tremujor nga ARERA.

Tarifa ASOS paguhet nga të gjithë konsumatorët që janë të kyçur në rrjet. Në përgjithësi, mbrojtja e klientëve dhe familjeve me të ardhura të ulëta nuk është pjesë e konsideratës së tarifave ASOS dhe i nënshtrohet politikave të tjera. Në të kaluarën ARERA ka ulur tarifën ASOS në zero (0) për përdoruesit jo shtëpiakë LV në ciklet e faturimit maj-korrik. Kostot janë marrë përsipër nga fondi i likuiditetit CSEA dhe më vonë janë barazuar përmes tarifave të rritura. Ndërmarrjet me konsum të lartë të energjisë elektrike paguajnë vetëm një pjesë të tarifës ASOS. Kostoja e këtij përjashtimi paguhet nga konsumatorët e tjerë të energjisë elektrike.